

การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการสอบถามการดำเนินงานสำรวจหนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย
จำนวน ๑๐ แห่ง พบว่า มีห้องสมุดที่จัดดำเนินงานสำรวจหนังสือ ๔ แห่ง ได้แก่

๑. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
๒. ฝ่ายหอสมุดมหาวิทยาลัย สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
๓. หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๔. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
๕. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
๖. กองห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล
๗. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง
๘. แผนกห้องสมุด มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตวังท่าพระ
๙. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร

ห้องสมุดที่ไม่ดำเนินงานสำรวจหนังสือมี ๑ แห่ง คือ หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัย-
สงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

แบบสอบถามที่ได้รับคืนจำนวน ๑๑๗ ฉบับ แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงาน
สำรวจหนังสือของห้องสมุดทั้ง ๔ แห่ง ซึ่งปรากฏผลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๑ สถานภาพของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย

สถานภาพ	ห้องสมุด ของ มหา วิทยาลัย	เกษตรศาสตร์	ขอนแก่น	จุฬาลงกรณ์	เชียงใหม่	ธรรมศาสตร์	มหิดล	รามคำแหง	ศิลปากร	ศรีนครินทรวิโรฒ	สงขลานครินทร์	รวม	
												จำนวน	ร้อยละ
สำนักหอสมุด มี ห้องสมุดคณะ	X	o	o	X	X	o	o	o	o	o	o	๓	๓๐
สำนักหอสมุด ไม่มี ห้องสมุดคณะ	o	o	o	o	o	o	o	X	o	X	o	๒	๒๐
กองห้องสมุด มี ห้องสมุดคณะ	o	o	o	o	o	o	X	o	o	o	o	๑	๑๐
กองห้องสมุด ไม่มี ห้องสมุดคณะ	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	X	๑	๑๐
แผนกห้องสมุด มี ห้องสมุดคณะ	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	๐	๐
แผนกห้องสมุด ไม่มี ห้องสมุดคณะ	o	o	o	o	o	o	o	o	X	o	o	๑	๑๐
อื่น ๆ*	o	X ^๑	X ^๒	o	o	o	o	o	o	o	o	๒	๒๐
รวม												๑๐	๑๐๐

หมายเหตุ * ๑. สังกัดสำนักวิทยบริการ
๒. สังกัดสถาบันวิทยบริการ

ตารางที่ ๑

จากตารางที่ ๑ แสดงให้เห็นสถานภาพของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย จำนวน ๑๐ แห่ง โดยห้องสมุดส่วนใหญ่จำนวน ๓ แห่ง มีสถานภาพเป็นสำนักหอสมุด ฐานะเทียบเท่าคณะ การดำเนินงานแบ่งเป็นห้องสมุดกลางและห้องสมุดคณะ ซึ่งได้แก่ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อันดับรองลงมา มีห้องสมุด ๒ แห่ง ซึ่งมีสถานภาพเป็น สำนักหอสมุด ดำเนินงาน โดยห้องสมุดกลาง แต่ไม่มีห้องสมุดคณะ และมีห้องสมุดอีก ๒ แห่ง ที่มีสถานภาพแตกต่างจากห้องสมุดอื่น ๆ คือ หอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีสถานภาพเป็นหน่วยงานหนึ่งของสถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีสถานภาพเป็นหน่วยงานหนึ่งในสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น นอกจากนี้มีห้องสมุดที่มีสถานภาพต่าง ๆ กันดังนี้ คือ กองห้องสมุด ที่มีห้องสมุดกลางและห้องสมุดคณะ กองห้องสมุด ที่มีห้องสมุดกลาง แต่ไม่มีห้องสมุดคณะ และแผนกห้องสมุด ที่มีห้องสมุดกลาง แต่ไม่มีห้องสมุดคณะ

ตารางที่ ๒ ตำแหน่ง หน้าที่ และการศึกษาของผู้สำรวจหนังสือในห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย

ห้องสมุดของ: มหาวิทยาลัย	เกษตร ศาสตร์	ขอนแก่น	จุฬาลงกรณ์	เชียงใหม่	ธรรม ศาสตร์	มหิดล	ราม คำแหง	ศิลปากร	ศรีนครินทร วิโรฒ	รวม
ตำแหน่ง										
บรรณารักษ์	๑๐๐ (๑๖)	๑๐๐ (๗)	๑๐๐ (๘)	๑๐๐ (๑๖)	๑๐๐ (๒๗)	๑๐๐ (๑)	๗๐.๘๓ (๑๗)	๑๐๐ (๓)	๗๕ (๖)	๕๑.๘๒ (๑๐๑)
นักวิชาการ	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๒๕.๑๗ (๗)	๐	๐	๖.๓๖ (๖)
อื่น ๆ	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๒๔ (๒)	๑.๘๒ (๒)
รวม	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
	(๑๖)	(๗)	(๘)	(๑๖)	(๒๗)	(๑)	(๒๔)	(๓)	(๘)	(๑๑๐)
หน้าที่*										
จัดซื้อจัดหา	๑๒.๕ (๒)	๔๒.๘๖ (๓)	๐	๑๘.๗๕ (๓)	๑๔.๘๑ (๔)	๐	๐	๐	๐	๑๐.๕๑ (๑๒)
วิเคราะห์หมวดหมู่และทำบัตรรายการ	๕๖.๒๕ (๔)	๕๒.๘๖ (๓)	๕๐ (๔)	๒๕ (๔)	๔๘.๑๕ (๑๓)	๐	๑๖.๖๗ (๔)	๐	๓๗.๕ (๓)	๓๖.๓๖ (๔๖)
จ่าย-รับ	๐	๐	๐	๑๒.๕ (๒)	๑๑.๑๑ (๓)	๑๐๐ (๑)	๔.๑๗ (๑)	๓๓.๓๓ (๑)	๑๒.๕ (๑)	๘.๑๘ (๔)
ตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า	๑๘.๗๕ (๓)	๒๘.๕๗ (๒)	๑๒.๕ (๑)	๒๕ (๔)	๑๔.๘๑ (๔)	๐	๓๓.๓๓ (๘)	๑๐๐ (๓)	๐	๒๒.๕๓ (๒๕)
วารสาร	๑๒.๕ (๒)	๑๔.๒๘ (๑)	๑๒.๕ (๑)	๑๒.๕ (๒)	๗.๕๑ (๒)	๑๐๐ (๑)	๑๒.๕ (๓)	๐	๑๒.๕ (๑)	๑๑.๘๒ (๑๓)

ตารางที่ ๒ ตำแหน่ง หน้าที่ และการศึกษาของผู้สำรวจหนังสือในห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย (ต่อ)

ห้องสมุดของมหาวิทยาลัย	เกษตรศาสตร์	ขอนแก่น	จุฬาลงกรณ์	เชียงใหม่	ธรรมศาสตร์	มหิดล	รามคำแหง	ศิลปากร	ศรีนครินทรวิโรฒ	รวม
สำรวจหนังสือ	๖.๒๔ (๑)	๑๔.๒๘ (๑)	๐	๖.๒๔ (๑)	๐	๐	๐	๓๓.๓๓ (๑)	๐	๓.๖๔ (๔)
อื่น ๆ	๑๒.๕ (๒)	๐	๒๕ (๒)	๒๕ (๔)	๓.๗ (๑)	๐	๓๓.๓๓ (๘)	๓๓.๓๓ (๑)	๓๗.๕ (๓)	๑๔.๐๔ (๒๑)
การศึกษา										
อนุปริญญา	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๓๓.๓๓ (๑)	๐	๐.๔๑ (๑)
ปริญญาตรี	๖๘.๗๕ (๑๑)	๑๐๐ (๗)	๓๗.๕ (๓)	๔๓.๗๕ (๑๕)	๘๕.๑๕ (๒๓)	๐	๘๗.๕ (๒๑)	๓๓.๓๓ (๑)	๗๕ (๖)	๓๕.๐๔ (๘๗)
ปริญญาโท	๓๑.๒๕ (๕)	๐	๖๒.๕ (๕)	๖.๒๕ (๑)	๑๔.๘๑ (๔)	๑๐๐ (๑)	๑๒.๕ (๓)	๓๓.๓๓ (๑)	๒๕ (๒)	๒๐ (๒๒)
ร้อยละ (จำนวน)	๑๐๐ (๑๖)	๑๐๐ (๗)	๑๐๐ (๔)	๑๐๐ (๑๖)	๑๐๐ (๒๗)	๑๐๐ (๑)	๑๐๐ (๒๔)	๑๐๐ (๓)	๑๐๐ (๔)	๑๐๐ (๑๑๐)

หมายเหตุ

* ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ

๐ ไม่มีข้อมูล

ตารางที่ ๒

จากตารางแสดงให้เห็นว่า ผู้ที่ทำหน้าที่สำรวจหนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๘๒ มีตำแหน่งเป็นบรรณารักษ์ รองลงมา ได้แก่ นักวิชาการ คิดเป็นร้อยละ ๖.๓๖ อันดับสุดท้ายคือ อาจารย์ คิดเป็นร้อยละ ๑.๘๒ ส่วนหน้าที่ของผู้สำรวจหนังสือ คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๓๖ มีหน้าที่วิเคราะห์หมวดหมู่และทำบัตรรายการ รองลงมา คือ บรรณารักษ์ บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๗๓ อันดับสุดท้าย คือ บรรณารักษ์ ที่มีหน้าที่สำรวจหนังสือ คิดเป็นร้อยละ ๓.๖๔ สำหรับการศึกษาของผู้สำรวจพบว่า ผู้สำรวจหนังสือส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๐๘ ของจำนวนผู้สำรวจทั้งหมด รองลงมา คือ การศึกษาในระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ ๒๐ ของผู้สำรวจทั้งหมด อันดับสุดท้าย คือ ระดับอนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ ๑.๘๑ ทั้งนี้อาจแจกแจงรายละเอียดของห้องสมุดแต่ละแห่งได้ ดังต่อไปนี้

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้สำรวจหนังสือทุกคนมีตำแหน่งเป็นบรรณารักษ์ มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๖๘.๗๕ และระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๒๕ บรรณารักษ์ส่วนใหญ่มีหน้าที่วิเคราะห์หมวดหมู่และทำบัตรรายการ คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๒๕ รองลงมามีหน้าที่ให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๑๘.๗๕

มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผู้สำรวจหนังสือทุกคนมีตำแหน่งเป็นบรรณารักษ์ และทุกคนมีการศึกษาในระดับปริญญาตรี บรรณารักษ์ส่วนใหญ่มีหน้าที่จัดซื้อจัดหา วิเคราะห์หมวดหมู่และทำบัตรรายการ คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๘๖ รองลงมา มีหน้าที่ให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๕๗

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้สำรวจหนังสือในห้องสมุดกลางทุกคนมีตำแหน่งเป็นบรรณารักษ์ และมีการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๕ และในระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๕ ผู้สำรวจหนังสือส่วนใหญ่มีหน้าที่วิเคราะห์หมวดหมู่และทำบัตรรายการ คิดเป็นร้อยละ ๕๐ รองลงมามีหน้าที่ให้บริการสิ่งพิมพ์พิเศษ คิดเป็นร้อยละ ๒๕

มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ ผู้ที่ทำหน้าที่สำรวจหนังสือทุกคน มีตำแหน่งเป็นบรรณารักษ์ และมีการศึกษาในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๕ และ ๑๒.๕ ตามลำดับ บรรณารักษ์ส่วนใหญ่มีหน้าที่วิเคราะห์หมวดหมู่และทำบัตรรายการหรือให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๒๕ อันดับรองลงมา มีหน้าที่จัดซื้อจัดหา คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๗๕

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผู้สำรวจหนังสือทุกคน มีตำแหน่งเป็นบรรณารักษ์ มีการศึกษาทั้งในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๔๖ และ ๑๑.๕๔ ตามลำดับ บรรณารักษ์ส่วนใหญ่มีหน้าที่วิเคราะห์หมวดหมู่และทำบัตรรายการ คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๑๕ อันดับรองลงมา มีหน้าที่จัดซื้อจัดหา หรือให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๘๑

มหาวิทยาลัยมหิดล ผู้สำรวจหนังสือของมหาวิทยาลัยมหิดลมี ๑ คน ซึ่งมีตำแหน่งเป็นบรรณารักษ์ มีการศึกษาในระดับปริญญาโท และมีหน้าที่บริการจ่าย-รับ และบริการวารสาร

มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผู้สำรวจหนังสือของสำนักหอสมุดกลางมีตำแหน่งเป็นบรรณารักษ์และนักวิชาการ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๖๘.๑๘ และ ๓๑.๘๒ ตามลำดับ และมีการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๓๖ และระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๖๔ ผู้สำรวจหนังสือส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๓๓ มีหน้าที่บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า หรืองานบริการสิ่งพิมพ์พิเศษ อันดับรองลงมา คือ ผู้สำรวจที่มีหน้าที่ให้บริการวารสาร คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๕

มหาวิทยาลัยศิลปากร ผู้สำรวจหนังสือทุกคนมีตำแหน่งเป็นบรรณารักษ์ และมีการศึกษาในระดับต่าง ๆ ดังนี้ ปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๓๓ ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๓๓ และระดับอนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๓๓ บรรณารักษ์ทุกคน มีหน้าที่โดยตรงคือ ให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า และมีหน้าที่อื่น ๆ เช่น รวบรวมบรรณานุกรม บริการจ่าย-รับ สำรวจหนังสือ เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๓๓

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้สำรวจหนังสือส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นบรรณารักษ์ คิดเป็นร้อยละ ๗๕ และตำแหน่งอาจารย์ คิดเป็นร้อยละ ๒๕ โดยมีการศึกษาในระดับ

ปริญญาตรีและปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ ๗๕ และร้อยละ ๒๕ ตามลำดับ บรรณารักษ์และอาจารย์ ส่วนใหญ่มีหน้าที่วิเคราะห์หมวดหมู่และทำบัตรรายการ หรือบริหารงานทั่วไป คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๕ อันดับรองลงมาคือ หน้าที่บริการจ่าย-รับ หรือบริการวารสาร คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๕ ในแต่ละประเภท

ตารางที่ ๓ หัวหน้างานสำรวจหนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย

ห้องสมุดของ มหาวิทยาลัย	หัวหน้างานสำรวจหนังสือ									
	เกษตรศาสตร์	ขอนแก่น	จุฬาลงกรณ์	เชียงใหม่	ธรรมศาสตร์	มทิดล	รามคำแหง	ศิลปากร	ศรีนครินทรวิโรฒ	รวม
ผู้อำนวยการหรือหัวหน้าบรรณารักษ์	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	X	๑
บรรณารักษ์คนใดคนหนึ่งที่ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการหรือหัวหน้าบรรณารักษ์	X	๐	X	๐	๐	๐	X	๐	๐	๓
บรรณารักษ์วิเคราะห์หมวดหมู่และทำบัตรรายการภาษาไทย	๐	X	๐	๐	X	๐	๐	๐	๐	๒
บรรณารักษ์วิเคราะห์หมวดหมู่และทำบัตรรายการภาษาต่างประเทศ	๐	X	๐	๐	X	๐	๐	๐	๐	๒
บรรณารักษ์บริการจ่าย-รับ	๐	๐	๐	X	๐	X	๐	๐	๐	๒
บรรณารักษ์บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า	๐	๐	๐	X	๐	๐	๐	X	๐	๒
บรรณารักษ์บริการวารสารและเอกสาร	๐	๐	๐	X	๐	๐	๐	๐	๐	๑
รวม	๑	๒	๑	๓	๒	๑	๑	๑	๑	

หมายเหตุ ๐ ไม่มีข้อมูล

ตารางที่ ๓

จากตารางแสดงให้เห็นว่า หัวหน้างานสำรวจหนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่ ๓ แห่ง ได้แก่ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นบรรณารักษ์คนใดคนหนึ่ง ที่ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการหรือหัวหน้าบรรณารักษ์ รองลงมา ได้แก่ บรรณารักษ์ วิเคราะห์หมวดหมู่และทำบัตรรายการภาษาไทย บรรณารักษ์วิเคราะห์หมวดหมู่และทำบัตรรายการภาษาต่างประเทศ บรรณารักษ์บริการจ่าย-รับ และบรรณารักษ์บริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้า ซึ่งมีห้องสมุดเลือกเป็นหัวหน้างานสำรวจหนังสือประเภทละ ๒ แห่ง นอกจากนี้มีห้องสมุด ๑ แห่ง ที่มีหัวหน้างานสำรวจหนังสือเป็นผู้อำนวยการหรือหัวหน้าบรรณารักษ์ คือ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และมีห้องสมุด ๑ แห่ง ได้แก่ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีหัวหน้างานสำรวจหนังสือเป็นบรรณารักษ์ บริการวารสารและเอกสาร

ทั้งนี้อาจสรุปได้ว่า สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นห้องสมุดที่มีหัวหน้างานสำรวจหนังสือมากที่สุด ๓ คน ได้แก่ บรรณารักษ์บริการจ่าย-รับ บรรณารักษ์บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า และบรรณารักษ์บริการวารสารและเอกสาร รองลงมา มีห้องสมุด ๒ แห่ง ที่มีหัวหน้างานสำรวจหนังสือ ๒ คน คือ บรรณารักษ์วิเคราะห์หมวดหมู่ และทำบัตรรายการภาษาไทย และบรรณารักษ์วิเคราะห์หมวดหมู่และทำบัตรรายการภาษาต่างประเทศ ได้แก่ หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น และสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ส่วนห้องสมุดแห่งอื่น ๆ มีหัวหน้างานสำรวจหนังสือ ๑ คน ซึ่งได้แก่ บรรณารักษ์ ในตำแหน่งต่าง ๆ

ตารางที่ ๔ ผู้สำรวจหนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย

ผู้สำรวจหนังสือ	ห้องสมุดของมหาวิทยาลัย									
	เกษตรศาสตร์	ขอนแก่น	จุฬาลงกรณ์	เชียงใหม่	ธรรมศาสตร์	มหิดล	รามคำแหง	ศิลปากร	ศรีนครินทรวิโรฒ	รวม
ผู้อำนวยการหรือหัวหน้าบรรณารักษ์	o	o	o	o	x	o	o	o	x	๕
บรรณารักษ์จัดซื้อจัดหา	x	x	x	x	x	o	x	o	x	๘
บรรณารักษ์วิเคราะห์หมวดหมู่และทำบัตรรายการภาษาไทย	x	x	x	x	x	o	x	o	x	๘
บรรณารักษ์วิเคราะห์หมวดหมู่และทำบัตรรายการภาษาต่างประเทศ	x	x	x	x	x	o	x	o	x	๘
บรรณารักษ์จ่าย-รับ	o	x	x	x	x	o	x	x	x	๘
บรรณารักษ์บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า	x	x	x	x	x	o	x	x	x	๙
บรรณารักษ์บริการวารสารและเอกสาร	x	x	x	x	x	o	x	o	x	๘
นักวิชาการ	o	o	o	o	o	o	x	o	o	๑
เจ้าหน้าที่ห้องสมุด	x	*ก	x	x	x	x	x	*ข	x	๙
นิสิต นักศึกษา	o	o	x	o	x	o	o	o	o	๕
อื่น ๆ	o	o	o	o	x*	o	o	o	o	๑
รวม	๖	๗	๘	๗	๑๐	๑	๙	๓	๙	

- หมายเหตุ
- * เจ้าหน้าที่ฝ่ายโสตทัศนศึกษา
 - *ก เว้นเจ้าหน้าที่แผนกบริการจ่าย-รับ
 - *ข เฉพาะเจ้าหน้าที่แผนกบริการจ่าย-รับ
 - o ไม่มีข้อมูล

ตารางที่ ๔

จากตารางแสดงให้เห็นว่า ห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มีผู้สำรวจหนังสือเป็นบุคลากรประเภทต่าง ๆ ในห้องสมุด โดยห้องสมุดทุกแห่งใช้เจ้าหน้าที่ห้องสมุดมากที่สุด รองลงมาคือ บรรณารักษ์บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ซึ่งมีห้องสมุดใช้จำนวน ๘ แห่ง และอันดับสุดท้าย ได้แก่ บุคคลภายนอก คือ เจ้าหน้าที่ฝ่ายโสตทัศนศึกษา ซึ่งสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ นำมาช่วยงานสำรวจหนังสือ

ทั้งนี้ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นห้องสมุดที่ใช้ผู้สำรวจหนังสือมากกว่าห้องสมุดอื่น ๆ กล่าวคือ ใช้ผู้สำรวจหนังสือทุกประเภท เป็นจำนวน ๑๐ ประเภท ทั้งที่เป็นบุคคลภายในห้องสมุด และบุคคลภายนอกห้องสมุด รองลงมา ได้แก่ หอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง และสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งใช้ผู้สำรวจหนังสือ จำนวน ๘ ประเภท อันดับสุดท้าย คือ กองห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งใช้เฉพาะเจ้าหน้าที่ห้องสมุดเพียงหนึ่งประเภท

ตารางที่ ๕ ประเภทของทรัพยากรที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทยดำเนินงานสำรวจ

ประเภทของ ทรัพยากรที่สำรวจ	ห้องสมุดของ มหาวิทยาลัย									
	เกษตรศาสตร์	ขอนแก่น	จุฬาลงกรณ์	เชียงใหม่	ธรรมศาสตร์	มทิดล	รามคำแหง	ศิลปากร	ศรีนครินทรวิโรฒ	รวม
หนังสือทั่วไปภาษาไทย	๐	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๓
หนังสือทั่วไปภาษาต่างประเทศ	๐	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๓
หนังสืออ้างอิงภาษาไทย	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๓
หนังสืออ้างอิงภาษาต่างประเทศ	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๓
วารสารภาษาไทย	๐	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๐	๐	๖
วารสารภาษาต่างประเทศ	๐	๕	๕	๕	๕	๐	๐	๐	๐	๓
อื่น ๆ	๐	๕	๕	๕	๕	๐	๐	๐	๐	๓
รวม	๒	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓	

หมายเหตุ

- ๐ ไม่มีการสำรวจทรัพยากรประเภทนี้

ตารางที่ ๔

จากการสำรวจพบว่า ทรัพยากรที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยทุกแห่งนิยมสำรวจมากที่สุด คือ หนังสืออ้างอิงภาษาไทย และหนังสืออ้างอิงภาษาต่างประเทศ รองลงมา ได้แก่ หนังสือทั่วไปภาษาไทย และหนังสือทั่วไปภาษาต่างประเทศ มีห้องสมุดเลือกสำรวจ ๔ แห่ง ส่วนทรัพยากรอื่น ๆ อันได้แก่ สิ่งพิมพ์รัฐบาล วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย เป็นต้น เป็นทรัพยากรที่ห้องสมุดเลือกสำรวจน้อยที่สุด คือ สำรวจเพียง ๔ แห่ง

ทั้งนี้ หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น หอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นห้องสมุดที่เลือกสำรวจทรัพยากรมากที่สุด คือ สำรวจหนังสือทั่วไป หนังสืออ้างอิง วารสาร ทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ และทรัพยากรประเภทอื่น ๆ กองห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล และสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นห้องสมุดอันดับรองที่เลือกสำรวจหนังสือทั่วไป หนังสืออ้างอิงทั้งที่เป็นภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ และวารสารภาษาไทย อันดับสุดท้าย ได้แก่ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งสำรวจเฉพาะหนังสืออ้างอิงภาษาไทย และหนังสืออ้างอิงภาษาต่างประเทศ

ตารางที่ ๖ ความถี่ในการดำเนินงานสำรวจหนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยใน
ประเทศไทย

ความถี่	ห้องสมุดของมหาวิทยาลัย									
	เกษตรศาสตร์	ขอนแก่น	จุฬาลงกรณ์	เชียงใหม่	ธรรมศาสตร์	มหิดล	รามคำแหง	ศิลปากร	ศรีนครินทรวิโรฒ	รวม
สำรวจหนังสือทุกภาคการศึกษา	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๕	๐	๐	๑
สำรวจหนังสือเป็นประจำทุกปี	๐	๐	๐	๕	๐	๕	๕	๐	๐	๓
สำรวจหนังสือโดยมีความถี่ในการปฏิบัติไม่แน่นอน	๕	๕	๕	๐	๕	๐	๐	๕	๕	๖
รวม	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๒	๑	๑	

หมายเหตุ ๐ ไม่มีการสำรวจหนังสือในช่วงความถี่นี้

จากตารางแสดงให้เห็นว่า ห้องสมุดมหาวิทยาลัย ๖ แห่ง สำรวจหนังสือโดยมีความถี่ในการดำเนินงานไม่แน่นอน เนื่องจากไม่มีเวลาว่างเพียงพอที่จะสำรวจหนังสือได้ ห้องสมุดบางแห่งขาดงบประมาณและบุคลากร ทำให้ไม่สามารถกำหนดความถี่ในการสำรวจหนังสือที่แน่นอนได้ ดังนั้น ห้องสมุดจะสามารถสำรวจหนังสือได้ต่อเมื่อห้องสมุดมีความพร้อมในปัจจัยต่าง ๆ เช่น เวลา งบประมาณ บุคลากร เป็นต้น นอกจากนี้มีห้องสมุด ๓ แห่งที่สำรวจหนังสือเป็นประจำทุกปี และมีห้องสมุด ๑ แห่ง ได้แก่ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่สำรวจหนังสือทุกภาคการศึกษา

ทั้งนี้สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีลักษณะแตกต่างกับห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ คือมีการดำเนินงานสำรวจหนังสือทุกภาคการศึกษาและสำรวจเป็นประจำทุกปี นับเป็นห้องสมุดมหาวิทยาลัยแห่งเดียวที่มีความถี่ในการสำรวจหนังสือบ่อยครั้งกว่าห้องสมุดมหาวิทยาลัยแห่งอื่น ๆ

ตารางที่ ๗ ระยะเวลาในการดำเนินงานสำรวจหนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยใน
ประเทศไทย

ระยะเวลา	ห้องสมุดของมหาวิทยาลัย									
	เกษตรศาสตร์	ขอนแก่น	จุฬาลงกรณ์	เชียงใหม่	ธรรมศาสตร์	มทิดล	รามคำแหง	ศิลปากร	ศรีนครินทรวิโรฒ	รวม
ระยะเวลาเปิดภาคการศึกษาภาคต้น	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๕	๐	๐	๑
ระยะเวลาเปิดภาคการศึกษาภาคปลาย	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๕	๕	๐	๕
ระยะเวลาเปิดภาคการศึกษาภาคฤดูร้อน	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๐	๕	๓
รวม	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๓	๑	๑	
<u>วันและเวลา</u>										
จันทร์-ศุกร์ (๘.๓๐-๑๖.๓๐)	๕	๕	๕	๐	๕	๕	๕	๕	๕	๓
เสาร์-อาทิตย์	๐	๐	๐	๕	๐	๐	๐	๐	๐	๑
รวม	๑	๑	๑	๐	๑	๑	๑	๑	๑	

หมายเหตุ ๐ ไม่มีการสำรวจหนังสือในระยะเวลาหรือวันเวลานี้

ตารางที่ ๗

จากตารางที่ ๗ แสดงให้เห็นว่า ห้องสมุดมหาวิทยาลัยทุกแห่งสำรวจหนังสือระหว่าง
ปิดภาคการศึกษา ห้องสมุดส่วนใหญ่จำนวน ๘ แห่ง ได้แก่ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยธรรม-
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยรามคำแหง และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ดำเนินงานสำรวจหนังสือในช่วงปิดภาคการศึกษาฤดูร้อน รองลงมาคือ สำรวจหนังสือในระหว่าง
ปิดภาคการศึกษาภาคปลาย มีห้องสมุดดำเนินการ ๒ แห่ง และมีห้องสมุด ๑ แห่ง ได้แก่
สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง สำรวจหนังสือระหว่างปิดภาคการศึกษาทุกภาค คือ
ภาคต้น ภาคปลาย และภาคฤดูร้อน

ทั้งนี้ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่จำนวน ๘ แห่ง ได้แก่ ห้องสมุดของมหาวิทยาลัย
ดังต่อไปนี้ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยศิลปากร
และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดำเนินงานสำรวจหนังสือในวันและเวลาราชการ คือ
วันจันทร์-ศุกร์ ระหว่างเวลา ๘.๓๐-๑๖.๓๐ น. และมีห้องสมุดมหาวิทยาลัย ๑ แห่ง ได้แก่
ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ดำเนินงานสำรวจหนังสือเฉพาะวันเสาร์-อาทิตย์

ตารางที่ ๘

จากการสำรวจพบว่า ห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ ๗ แห่ง ปิดบริการในระหว่างการสำรวจหนังสือมากกว่าเปิดบริการ ซึ่งได้แก่ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แผนกห้องสมุด มหาวิทยาลัยศิลปากร และสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รองลงมา มีห้องสมุด ๒ แห่ง เปิดบริการระหว่างดำเนินงานสำรวจหนังสือ ได้แก่ กองห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล และสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ทั้งนี้ อาจแจกแจงรายละเอียดเกี่ยวกับการปิดบริการของห้องสมุดมหาวิทยาลัยทั้ง ๗ แห่ง ได้ดังนี้ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปิดบริการห้องสมุดทุกแผนกเป็นเวลา ๑๐ วัน สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปิดบริการห้องสมุดทุกแผนกเป็นเวลา ๕ วัน หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปิดบริการห้องสมุดทุกแผนก เป็นเวลา ๗ วัน นอกจากนี้ มีห้องสมุด ๑ แห่ง ที่ปิดบริการห้องสมุดทุกแผนก โดยไม่มีกำหนดระยะเวลาปิดบริการที่แน่นอน ได้แก่ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในขณะที่แผนกห้องสมุด มหาวิทยาลัยศิลปากร ปิดบริการห้องสมุดเฉพาะแผนกที่กำลังสำรวจหนังสือ โดยมีกำหนดระยะเวลาปิดบริการที่แน่นอน คือ ปิดบริการเฉพาะแผนกเป็นเวลา ๒๐ วัน และหอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งปิดบริการเฉพาะแผนกที่กำลังสำรวจหนังสือ โดยไม่มีกำหนดระยะเวลาปิดบริการที่แน่นอน

ตารางที่ ๔ การเรียกคืนหนังสือจากผู้ใช้ห้องสมุดก่อนดำเนินงานสำรวจหนังสือของ
ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย

ประเภทของผู้ใช้ ห้องสมุดที่ห้องสมุด เรียกคืนหนังสือ	ห้องสมุดของ มหาวิทยาลัย									
	เกษตรศาสตร์	ขอนแก่น	จุฬาลงกรณ์	เชียงใหม่	ธรรมศาสตร์	มทิดล	รามคำแหง	ศิลปากร	ศรีนครินทรวิโรฒ	รวม
นิสิต นักศึกษา	๐	X	X	๐	X	X	X	X	X	๗
อาจารย์	๐	X	X	๐	X	X	X	X	X	๗
ข้าราชการ	๐	X	X	๐	X	X	X	X	X	๗
บุคคลภายนอก	๐	๐	X	๐	X	๐	๐	๐	X	๓
รวม	๐	๓	๔	๐	๔	๓	๓	๓	๔	

หมายเหตุ ๐ ไม่มีการเรียกคืนหนังสือ

ตารางที่ ๔

จากตารางแสดงให้เห็นว่า ห้องสมุดมหาวิทยาลัย เรียกคืนหนังสือจากผู้ใช้ห้องสมุด
ก่อนดำเนินงานสำรวจหนังสือ ๗ แห่ง โดยห้องสมุดส่วนใหญ่ เรียกคืนหนังสือจากผู้ใช้ห้องสมุด
ที่เป็นนิสิต นักศึกษา อาจารย์ และข้าราชการ รองลงมา มีห้องสมุด ๓ แห่ง เรียกคืนหนังสือ
จากผู้ใช้ห้องสมุดที่เป็นบุคคลภายนอก ทั้งนี้ อาจแยกรายละเอียดของแต่ละห้องสมุด ได้ดังนี้

หอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
และสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เรียกคืนหนังสือจากผู้ใช้ห้องสมุดทุก
ประเภท คือ นิสิต นักศึกษา อาจารย์ ข้าราชการ และบุคคลภายนอก รองลงมาได้แก่
หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น กองห้องสมุด มหาวิทยาลัยมทิดล สำนักหอสมุดกลาง

มหาวิทยาลัยรามคำแหง และแผนกห้องสมุด มหาวิทยาลัยศิลปากร เรียกค้นหนังสือจาก
ผู้ใช้ห้องสมุดที่เป็นนิสิต นักศึกษา อาจารย์ และข้าราชการ

ทั้งนี้จะสังเกตได้ว่ามีห้องสมุด ๒ แห่ง ที่ไม่เรียกค้นหนังสือ ได้แก่ สำนักหอสมุด
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทั้งนี้เนื่องจากห้องสมุด
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์สำรวจเฉพาะหนังสืออ้างอิง ซึ่งเป็นหนังสือที่ไม่อนุญาตให้ยืมออกนอก
ห้องสมุด ส่วนห้องสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เห็นว่าการเรียกค้นหนังสือจากผู้ใช้ห้องสมุด เป็นสิ่ง
ไม่จำเป็น เพราะห้องสมุดสามารถติดตามสำรวจได้ในภายหลัง และห้องสมุดสำรวจหนังสือใน
ระหว่างปิดภาคการศึกษา ซึ่งมีผู้ยืมหนังสือ เป็นจำนวนน้อย

ตารางที่ ๑๐ วิธีสำรวจหนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย

ห้องสมุดของ มหาวิทยาลัย	เกษตรศาสตร์	ขอนแก่น	จุฬาลงกรณ์	เชียงใหม่	ธรรมศาสตร์	มทิดล	รามคำแหง	ศิลปากร	ศรีนครินทรวิโรฒ	รวม
วิธีสำรวจ										
แบ่งงาน เป็นหนังสือภาษาไทยและ ภาษาต่างประเทศ	๐	X	๐	๐	X	X	๐	๐	X	๔
แบ่งงานตามประเภทของทรัพยากร ในห้องสมุด เช่น หนังสือทั่วไป หนังสืออ้างอิง เป็นต้น	๐	๐	๐	X	๐	๐	X	X	๐	๓
แบ่งงานตามหมวดหมู่ของหนังสือ ที่ห้องสมุดจัดไว้	X	๐	X	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๒
รวม	๐	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	

หมายเหตุ ๐ ไม่มีการสำรวจโดยวิธีนี้

ตารางที่ ๑๐

จากตารางแสดงให้เห็นว่า วิธีสำรวจหนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ ๔ แห่ง ได้แก่ หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กองห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล และสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใช้วิธีสำรวจโดยแบ่งงานเป็นหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ รองลงมา มีห้องสมุด ๓ แห่ง ได้แก่ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง และแผนกห้องสมุด มหาวิทยาลัยศิลปากร ใช้วิธีสำรวจโดยแบ่งงานตามประเภทของทรัพยากรในห้องสมุด เช่น หนังสือทั่วไป หนังสืออ้างอิง เป็นต้น และอันดับสุดท้าย ได้แก่ การแบ่งงานตามหมวดหมู่ของหนังสือที่ห้องสมุดจัดไว้ มีห้องสมุดดำเนินงานโดยวิธีนี้ ๒ แห่ง ได้แก่ หอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ ๑๑ การดำเนินงานเกี่ยวกับคู่มือการสำรวจหนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัย
ในประเทศไทย

ห้องสมุดของ มหาวิทยาลัย	การจัดทำคู่มือการสำรวจหนังสือ									
	เกษตรศาสตร์ ขอนแก่น	จุฬาลงกรณ์ เชียงใหม่	ธรรมศาสตร์ มหิดล	รามคำแหง	ศิลปากร	ศรีนครินทรวิโรฒ	รวม			
มีคู่มือการสำรวจหนังสือ ซึ่งมีลักษณะเป็นเอกสารอัดสำเนา	๐	๕	๐	๕	๕	๐	๐	๐	๐	๓
ไม่มีการจัดทำคู่มือการสำรวจหนังสือ (ประชุมชี้แจงให้ทราบก่อนปฏิบัติงาน หากมีปัญหาสอบถามจากหัวหน้างาน)	๕	๐	๕	๐	๐	๕	๕	๕	๕	๖
รวม	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕	

หมายเหตุ ๐ ไม่มีการดำเนินงานในเรื่องนี้

ตารางที่ ๑๑

จากตารางแสดงให้เห็นว่าการจัดทำคู่มือการสำรวจหนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัย มีน้อย กล่าวคือ มีการจัดทำคู่มือการสำรวจหนังสือในห้องสมุด ๓ แห่ง ได้แก่ หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คู่มือการสำรวจหนังสือนี้มีลักษณะเป็นเอกสารโรเนียว นอกจากนี้มีห้องสมุด ๖ แห่งที่ไม่มีการจัดทำคู่มือการสำรวจหนังสือ แต่ได้จัดให้มีการประชุมชี้แจงให้ทราบก่อนปฏิบัติงาน หากมีปัญหาให้สอบถามจากหัวหน้างาน เพื่อแจ้งให้ผู้สำรวจหนังสือทราบถึงวิธีสำรวจและรายละเอียดในการปฏิบัติงาน ตลอดจนวิธีการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่อาจพบในระหว่างการสำรวจหนังสือของห้องสมุดทั้ง ๖ แห่ง ได้แก่ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กองห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง แผนกห้องสมุด มหาวิทยาลัยศิลปากร และสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตารางที่ ๑๒ คู่มือที่ใช้ประกอบการสำรวจหนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย

คู่มือที่ใช้ประกอบการสำรวจหนังสือ	ห้องสมุดของมหาวิทยาลัย									รวม
	เกษตรศาสตร์	ขอนแก่น	จุฬาลงกรณ์	เชียงใหม่	ธรรมศาสตร์	มหิดล	รามคำแหง	ศิลปากร	ศรีนครินทรวิโรฒ	
บัตรแจ้งหมู่หนังสือ	X	X	X	X	X	X	X	X	X	๙
บัตรผู้แต่ง	X	๐	๐	๐	X	๐	๐	๐	๐	๕
บัตรชื่อเรื่อง	X	๐	๐	๐	X	๐	๐	๐	๐	๕
รวม	๓	๑	๑	๑	๓	๑	๑	๑	๑	

ตารางที่ ๑๓ การปฏิบัติงานประจำของผู้สำรวจหนังสือในห้องสมุดมหาวิทยาลัยของ
ประเทศไทย

ห้องสมุดของ มหาวิทยาลัย	การปฏิบัติงานประจำ									
	เกษตรศาสตร์	ขอนแก่น	จุฬาลงกรณ์	เชียงใหม่	ธรรมศาสตร์	มทิดล	รามคำแหง	ศิลปากร	ศรีนครินทรวิโรฒ	รวม
สำรวจหนังสืออย่างเดี่ยวโดย ไม่ปฏิบัติงานประจำ	x	x	x	x	x	๐	x	๐	x	๗
สำรวจหนังสือควบคู่กับการ ปฏิบัติงานประจำ	๐	๐	๐	๐	๐	x	๐	x	๐	๕
รวม	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	

ตารางที่ ๑๒-๑๓

จากตารางที่ ๑๒ แสดงให้เห็นว่า ห้องสมุดมหาวิทยาลัยซึ่งดำเนินงานสำรวจหนังสือ ๔ แห่ง ใช้บัตรแจ้งหมู่หนังสือ เป็นคู่มือประกอบการสำรวจหนังสือของห้องสมุด และมีห้องสมุด ๒ แห่ง ซึ่งใช้บัตรผู้แต่งและบัตรชื่อเรื่อง เป็นคู่มือประกอบการสำรวจหนังสือควบคู่กับการใช้บัตรทะเบียน อันได้แก่ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยห้องสมุด ๒ แห่งนี้ใช้บัตร ๓ ประเภท เป็นคู่มือประกอบการสำรวจ ส่วนห้องสมุดแห่งอื่น ๆ ใช้บัตรทะเบียนเพียงประเภทเดียว

จากตารางที่ ๑๓ แสดงให้เห็นว่า ห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ ๗ แห่ง จะปฏิบัติงานสำรวจหนังสืออย่างเดี่ยว โดยไม่ปฏิบัติงานประจำ และมีห้องสมุด ๒ แห่ง ซึ่งสำรวจหนังสือควบคู่กับการปฏิบัติงานประจำ ได้แก่ กองห้องสมุด มหาวิทยาลัยมทิดล และแผนกห้องสมุด มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตารางที่ ๑๔ งานที่ผู้สำรวจหนังสือได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติในการดำเนินงานสำรวจหนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย

ลักษณะขั้นตอนของงาน	ห้องสมุดของมหาวิทยาลัย	เกษตรศาสตร์	ขอนแก่น	จุฬาลงกรณ์	เชียงใหม่	ธรรมศาสตร์	มหิดล	รามคำแหง	ศิลปากร	ศรีนครินทรวิโรฒ	จำนวนห้องสมุดที่ปฏิบัติในแต่ละขั้นตอน
		๑๖	๗	๘	๑๖	๒๗	๑	๒๔	๓	๘	
๑. จัดชั้นหนังสือ	๑๘.๗๕ (๓)	๒๘.๕๗ (๒)	๑๒.๕ (๒)	๔๓.๗๕ (๓)	๕๑.๘๕ (๑๕)	๑๐๐ (๑)	๕๐ (๑๒)	๑๐๐ (๓)	๒๕ (๒)	๕	
๒. สำรวจหนังสือบนชั้นหนังสือโดยตรวจสอบหนังสือบนชั้นหนังสือกับบัตร แจกหมู่หนังสือว่ามีหนังสืออยู่หรือไม่	๘๑.๒๕ (๑๓)	๑๐๐ (๗)	๘๗.๕ (๗)	๕๐ (๘)	๕๖.๓ (๒๖)	๑๐๐ (๑)	๘๓.๓๓ (๒๐)	๑๐๐ (๓)	๘๗.๕ (๗)	๕	
๓. เปรียบเทียบเลขทะเบียนหนังสือในหนังสือของบัตรและบัตรหนังสือกับบัตร แจกหมู่หนังสือว่าถูกต้องหรือไม่	๕๖.๒๕ (๔)	๑๐๐ (๗)	๘๗.๕ (๗)	๕๐ (๘)	๕๖.๓ (๒๖)	๑๐๐ (๑)	๘๓.๓๓ (๒๐)	๑๐๐ (๓)	๘๗.๕ (๗)	๕	
๔. ตรวจสอบความถูกต้องของ เลขเรียกหนังสือที่สันหนังสือ บัตรหนังสือ ของบัตรและบัตรกำหนดส่งกับบัตร แจกหมู่หนังสือ	๓๗.๕ (๖)	๑๐๐ (๗)	๘๗.๕ (๗)	๕๐ (๘)	๕๖.๓ (๒๖)	๑๐๐ (๑)	๘๓.๓๓ (๒๐)	๑๐๐ (๓)	๘๗.๕ (๗)	๕	
๕. ตรวจสอบสภาพหนังสือว่าต้องซ่อมแซมหรือไม่	๖๒.๕ (๑๐)	๗๑.๕๓ (๕)	๖๒.๕ (๕)	๕๐ (๘)	๕๖.๓ (๒๖)	๑๐๐ (๑)	๗๕ (๑๘)	๑๐๐ (๓)	๗๕ (๖)	๕	
๖. ติดตามหนังสือที่สำรวจไม่พบจากแหล่งต่าง ๆ ที่คาดว่ามี	๑๘.๗๕ (๓)	๕๗.๑๕ (๕)	๖๒.๕ (๕)	๕๐ (๘)	๖๖.๖๗ (๑๘)	๑๐๐ (๑)	๕๘.๓๓ (๑๕)	๑๐๐ (๓)	๘๗.๕ (๗)	๕	

ตารางที่ ๑๔ งานที่ผู้สำรวจหนังสือได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติในการดำเนินงานสำรวจหนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย (ต่อ)

ห้องสมุดของมหาวิทยาลัย ลักษณะขั้นตอนของงาน	เกษตร ศาสตร์	ขอนแก่น	จุฬา ลงกรณ์	เชียงใหม่	ธรรม ศาสตร์	มหิดล	ราม คำแหง	ศิลปากร	ศรีนครินทร วิโรฒ	จำนวนห้องสมุด ที่ปฏิบัติในแต่ละ ขั้นตอน
๗. สืบหนังสือเพื่อจำหน่ายออกนอกห้องสมุด	๖.๒๔ (๑)	๐	๐	๐	๕๕.๕๖ (๑๕)	๐	๒๕ (๖)	๐	๓๗.๕ (๓)	๔
๘. รวบรวมจำนวนและจัดทำรายชื่อหนังสือหาย	๑๒.๕ (๒)	๒๘.๕๗ (๒)	๗๕ (๖)	๕๐ (๘)	๘๑.๔๘ (๒๒)	๑๐๐ (๑)	๕๘.๓๓ (๑๔)	๑๐๐ (๓)	๖๒.๕ (๕)	๔
๙. อื่น ๆ	๑๒.๕ (๒)	๐	๕๐ (๔)	๐	๐	๑๐๐ (๑)	๐	๐	๐	๓
จำนวนขั้นตอนของงานที่ห้องสมุดแต่ละแห่ง ปฏิบัติ	๔	๗	๘	๗	๘	๘	๘	๗	๘	

หมายเหตุ

ร้อยละคิดตามจำนวนบรรณารักษ์ที่ตอบในแบบสอบถามของแต่ละแห่ง

๐ ไม่มีการปฏิบัติงานในขั้นตอนนี้

ตารางที่ ๑๔

จากตารางแสดงให้เห็นว่า ขั้นตอนของงานสำรวจหนังสือที่ผู้สำรวจหนังสือได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติในระหว่างการดำเนินงานสำรวจหนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยนั้น มีห้องสมุด ๔ แห่ง ได้แก่ หอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กองห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง และสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งสำรวจหนังสือ ๔ ขั้นตอน ดังมีรายละเอียดแตกต่างกัน และมีห้องสมุด ๓ แห่ง ได้แก่ หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และแผนกห้องสมุด มหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งสำรวจหนังสือ ๗ ขั้นตอน ดังมีรายละเอียดแตกต่างกัน นอกจากนี้ มีห้องสมุด ๑ แห่ง คือ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งสำรวจหนังสือ ๔ ขั้นตอน

ทั้งนี้ จะสังเกตได้ว่า ผู้สำรวจหนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยได้รับมอบหมายงานหลายขั้นตอนระหว่างการปฏิบัติงานสำรวจหนังสือ โดยผู้สำรวจหนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัย ๔ แห่ง ได้รับมอบหมายงาน ๗ ขั้นตอน (ได้แก่ การจัดชั้นหนังสือ การสำรวจหนังสือบนชั้นหนังสือ โดยตรวจสอบหนังสือบนชั้นหนังสือกับบัตรแจ้งหมู่หนังสือว่ามีหนังสืออยู่หรือไม่ การเปรียบเทียบเลขทะเบียนหนังสือในหนังสือ ของบัตร และบัตรหนังสือ กับบัตรแจ้งหมู่หนังสือว่าถูกต้องหรือไม่ การตรวจสอบความถูกต้องของเลขเรียกหนังสือที่สันหนังสือ บัตรหนังสือ ชงบัตร และบัตรกำหนดส่งกับบัตรแจ้งหมู่หนังสือ การตรวจสอบสภาพของหนังสือ การค้นหาหนังสือจากแหล่งต่าง ๆ ที่คาดว่าจะมี และการรวบรวมจำนวนและจัดทำรายชื่อหนังสือที่สำรวจไม่พบ) รองลงมาคือ การคัดเลือกหนังสือเพื่อจำหน่ายออกนอกห้องสมุด ซึ่งนับเป็นหน้าที่หนึ่งของผู้สำรวจหนังสือในห้องสมุด ๔ แห่ง และงานอันดีสุดท้าย ซึ่งเป็นงานที่ผู้สำรวจหนังสือในห้องสมุดแต่ละแห่งได้รับมอบหมายน้อยที่สุด คือ การดึงบัตรแจ้งหมู่หนังสือออกจากสันชกบัตร ซึ่งผู้สำรวจหนังสือของห้องสมุด ๓ แห่ง ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานขั้นตอนนี้

ทั้งนี้ อาจแจกแจงการมอบหมายงานแก่ผู้สำรวจหนังสือในแต่ละห้องสมุด โดยคิดเป็นร้อยละของบรรณารักษ์ที่ตอบแบบสอบถามในห้องสมุดของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งได้ดังนี้

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้สำรวจหนังสือส่วนใหญ่ได้รับมอบหมายงานให้สำรวจหนังสือบนชั้นหนังสือ คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๒๔ รองลงมาได้รับมอบหมายให้ตรวจสอบสภาพของหนังสือว่าต้องการซ่อมแซมหรือไม่ คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๕ และงานที่ผู้สำรวจหนังสือได้รับมอบหมายน้อยที่สุด คือ คัดหนังสือเพื่อจำหน่ายออกนอกห้องสมุด คิดเป็นร้อยละ ๖.๒๕

มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผู้สำรวจหนังสือทุกคนได้รับมอบหมายให้สำรวจหนังสือบนชั้นเปรียบเทียบเลขทะเบียนหนังสือในหนังสือ ชองบัตร และบัตรหนังสือ กับบัตรแจ้งหมู่หนังสือว่าถูกต้องหรือไม่ และตรวจสอบความถูกต้องของเลขเรียกหนังสือที่สันหนังสือ บัตรหนังสือของบัตร และบัตรกำหนดส่ง กับบัตรแจ้งหมู่หนังสือ รองลงมาได้รับมอบหมายให้ตรวจสอบสภาพของหนังสือว่าต้องการซ่อมแซมหรือไม่ คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๔๓ และงานที่ผู้สำรวจหนังสือได้รับมอบหมายน้อยที่สุด คือ จัดชั้นหนังสือ รวบรวมและจัดทำรายชื่อหนังสือหาย คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๕๗

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้สำรวจหนังสือส่วนใหญ่ได้รับมอบหมายให้สำรวจหนังสือบนชั้น ตรวจสอบความถูกต้องของเลขทะเบียนและเลขเรียกหนังสือในหนังสือกับบัตรแจ้งหมู่หนังสือ คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๕ รองลงมาได้รับมอบหมายให้รวบรวมจำนวนและจัดทำรายชื่อหนังสือหาย คิดเป็นร้อยละ ๗๕ และได้รับมอบหมายให้จัดชั้นหนังสือน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๕

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้สำรวจหนังสือส่วนใหญ่ได้รับมอบหมายให้สำรวจหนังสือบนชั้นหนังสือ เปรียบเทียบและตรวจสอบความถูกต้องของเลขทะเบียนและเลขเรียกหนังสือในหนังสือกับบัตรแจ้งหมู่หนังสือ ตรวจสอบสภาพของหนังสือว่าต้องการซ่อมแซมหรือไม่ คิดตามค้นหาหนังสือที่สำรวจไม่พบบนชั้นหนังสือจากแหล่งต่าง ๆ ที่คาดว่ามี และรวบรวมจำนวนและจัดทำรายชื่อหนังสือที่สำรวจไม่พบ คิดเป็นร้อยละ ๕๐ รองลงมาได้รับมอบหมายให้จัดชั้นหนังสือ คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๗๕

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผู้สำรวจหนังสือส่วนใหญ่ได้รับมอบหมายให้สำรวจหนังสือบนชั้นหนังสือ เปรียบเทียบและตรวจสอบความถูกต้องของเลขทะเบียนและเลขเรียกหนังสือในหนังสือกับบัตรแจ้งหมู่หนังสือ และตรวจสอบสภาพของหนังสือว่าต้องการซ่อมแซมหรือไม่

คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๓ รองลงมาได้รับมอบหมายให้รวบรวมจำนวนและจัดทำรายชื่อหนังสือที่
สำรวจไม่พบ คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๔๘ และผู้สำรวจหนังสือได้รับมอบหมายให้จัดชั้นหนังสือ
น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๘๔

มหาวิทยาลัยมหิดล ผู้สำรวจหนังสือทุกคนได้รับมอบหมายให้ดำเนินงานสำรวจ
หนังสือโดยจัดชั้นหนังสือ สำรวจหนังสือบนชั้น เปรียบเทียบและตรวจสอบความถูกต้องของ
เลขทะเบียนและเลขเรียกหนังสือในหนังสือกับบัตรแจ้งหมู่หนังสือ ตรวจสอบสภาพของหนังสือว่า
ต้องการซ่อมแซมหรือไม่ ติดตามค้นหาหนังสือที่สำรวจไม่พบบนชั้นหนังสือจากแหล่งต่าง ๆ ที่
คาดว่าจะมี และรวบรวมจำนวนและจัดทำรายชื่อหนังสือที่สำรวจไม่พบ

มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผู้สำรวจหนังสือส่วนใหญ่ได้รับมอบหมายให้สำรวจหนังสือ
บนชั้นหนังสือ เปรียบเทียบและตรวจสอบความถูกต้องของเลขทะเบียน กับเลขเรียกหนังสือ
ในหนังสือกับบัตรแจ้งหมู่หนังสือ คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๓๓ รองลงมาได้รับมอบหมายให้ตรวจสอบ
สภาพของหนังสือว่าต้องการซ่อมแซมหรือไม่ คิดเป็นร้อยละ ๗๕ และผู้สำรวจหนังสือได้รับ
มอบหมายให้คัดหนังสือเพื่อจำหน่ายออกนอกห้องสมุดน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๒๕

มหาวิทยาลัยศิลปากร ผู้สำรวจหนังสือทุกคนได้รับมอบหมายให้จัดชั้นหนังสือ
สำรวจหนังสือบนชั้นหนังสือ เปรียบเทียบและตรวจสอบความถูกต้องของเลขทะเบียนและเลข-
เรียกหนังสือในหนังสือกับบัตรแจ้งหมู่หนังสือ ตรวจสอบสภาพหนังสือว่าต้องการซ่อมแซมหรือไม่
ติดตามหนังสือที่สำรวจไม่พบบนชั้นหนังสือจากแหล่งต่าง ๆ ที่คาดว่าจะมี รวบรวมจำนวนและจัดทำ
รายชื่อหนังสือหาย และดึงบัตรแจ้งหมู่หนังสือของหนังสือที่สำรวจไม่พบออกจากลิ้นชักบัตร

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้สำรวจหนังสือส่วนใหญ่ได้รับมอบหมายให้สำรวจ
หนังสือบนชั้นหนังสือ เปรียบเทียบและตรวจสอบความถูกต้องของเลขทะเบียนในหนังสือ
ของบัตร และบัตรหนังสือกับบัตรแจ้งหมู่หนังสือ และความถูกต้องของเลขเรียกหนังสือที่สันหนังสือ
บัตรหนังสือ ของบัตร และบัตรกำหนดล่งกับบัตรแจ้งหมู่หนังสือ และติดตามหนังสือที่สำรวจไม่พบ
บนชั้นหนังสือ จากแหล่งต่าง ๆ ที่คาดว่าจะมี คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๕ รองลงมาได้รับมอบหมายให้
ตรวจสอบสภาพหนังสือว่าต้องการซ่อมแซมหรือไม่ คิดเป็นร้อยละ ๗๕ และอันดับสุดท้าย
ผู้สำรวจหนังสือได้รับมอบหมายให้จัดชั้นหนังสือน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๒๕

ตารางที่ ๑๕ ขั้นตอนการดำเนินงานสำรวจหนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ในกรณีที่สำรวจพบหนังสือบนชั้นหนังสือ

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ห้องสมุดของมหาวิทยาลัย	เกษตรศาสตร์	ขอนแก่น	จุฬาลงกรณ์	เชียงใหม่	ธรรมศาสตร์	มหิดล	รามคำแหง	ศิลปากร	ศรีนครินทรวิโรฒ
จำนวนบรรณารักษ์ที่ตอบแบบสอบถาม		๑๖	๗	๘	๑๖	๒๗	๑	๒๔	๓	๘
<u>มีบัตรทะเบียนและข้อมูลถูกต้อง</u>										
๑. ชัดเครื่องหมายว่ามีหนังสือและระบุปีสำรวจลงในบัตรทะเบียน	๐	๐	๘๗.๕ (๗)	๗๕ (๑๒)	๐	๐	๕๐ (๑๒)	๐	๐	๐
๒. ชัดเครื่องหมายว่ามีหนังสือและระบุปีสำรวจลงในหนังสือ	๐	๐	๐	๗๕ (๑๒)	๕๕.๕๖ (๑๕)	๐	๕๐ (๑๒)	๐	๐	๐
จำนวนขั้นตอนของงานที่ห้องสมุดแต่ละแห่งปฏิบัติ	๐	๐	๑	๒	๑	๐	๒	๐	๐	๐
<u>มีหนังสือแต่ไม่มีบัตรแจ้งหมู่หนังสือ</u>										
๑. ดึงหนังสือออกจากชั้นหนังสือ	๐	๗๑.๕๓ (๕)	๖๒.๕ (๕)	๗๕ (๑๒)	๘๕.๑๘ (๒๓)	๑๐๐ (๑)	๕๐ (๑๒)	๑๐๐ (๓)	๘๗.๕ (๗)	

ตารางที่ ๑๔ ขั้นตอนการดำเนินงานสำรวจหนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ในกรณีที่สำรวจพบหนังสือบนชั้นหนังสือ (ต่อ)

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ห้องสมุดของมหาวิทยาลัย	เกษตร ศาสตร์	ขอนแก่น	จุฬา ลงกรณ์	เชียงใหม่	ธรรม ศาสตร์	มหิดล	ราม คำแหง	ศิลปากร	ศรีนครินทร วิโรฒ
๒. เขียนบัตรร่างแจ้งให้ทราบว่าไม่มีบัตร แจ้งหมู่หนังสือ สอดบัตรร่างไว้ในหนังสือ	๐	๗๑.๔๓ (๕)	๖๒.๕ (๕)	๗๕ (๑๒)	๘๕.๑๔ (๒๓)	๑๐๐ (๑)	๕๐ (๑๒)	๑๐๐ (๓)	๘๗.๕ (๗)	
๓. นำหนังสือส่งให้แผนกวิเคราะห์หมวดหมู่ แก้ไข	๐	๗๑.๔๓ (๕)	๕๐ (๔)	๗๕ (๑๒)	๘๕.๑๔ (๒๓)	๑๐๐ (๑)	๕๐ (๑๒)	๑๐๐ (๓)	๖๒.๕ (๕)	
๔. อื่น ๆ	๘๓.๗๕ (๑๔)	๐	๒๕ (๒)	๐	๐	๐	๐	๐	๐	
จำนวนขั้นตอนของงานที่ห้องสมุดแต่ละแห่งปฏิบัติ	๑	๓	๔	๓	๓	๓	๓	๓	๓	

หมายเหตุ

ร้อยละคิดตามจำนวนบรรณารักษ์ที่ตอบในแบบสอบถามของแต่ละแห่ง

- ๐ ไม่มีการปฏิบัติงานในขั้นตอนนี้

ตารางที่ ๑๔

จากตารางแสดงให้เห็นว่า ขั้นตอนการดำเนินงานสำรวจหนังสือของห้องสมุด มหาวิทยาลัยในกรณีที่สำรวจพบหนังสือบนชั้นหนังสือ มีบัตรแจ้งหมู่หนังสือ และข้อมูลถูกต้อง ห้องสมุดส่วนใหญ่ ๔ แห่ง จะไม่ขีดเครื่องหมายว่ามีหนังสือและระบุปีที่สำรวจลงในบัตรแจ้งหมู่หนังสือ และไม่ขีดเครื่องหมายว่ามีหนังสือและระบุปีที่สำรวจลงในหนังสือ คือ ไม่ดำเนินการใด ๆ ในขณะที่มีห้องสมุด ๒ แห่ง ได้แก่ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ขีดเครื่องหมายว่ามีหนังสือและระบุปีที่สำรวจลงในบัตรทะเบียน และขีดเครื่องหมายว่ามีหนังสือและระบุปีที่สำรวจลงในหนังสือ และมีห้องสมุดอีก ๓ แห่ง ได้แก่ หอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ขีดเครื่องหมายว่ามีหนังสือและระบุปีที่สำรวจลงในบัตรแจ้งหมู่หนังสือ และสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ขีดเครื่องหมายว่ามีหนังสือและระบุปีที่สำรวจลงในหนังสือ

ทั้งนี้อาจแจกแจงขั้นตอนการดำเนินงานของแต่ละห้องสมุด โดยคิดเป็นร้อยละของ บรรณารักษ์ที่ตอบแบบสอบถามในห้องสมุดของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง ได้ดังนี้

ห้องสมุดมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยศิลปากร และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไม่ดำเนินการใด ๆ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้สำรวจหนังสือส่วนใหญ่ขีดเครื่องหมายว่ามีหนังสือและระบุปีที่สำรวจลงในบัตรแจ้งหมู่หนังสือ คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๕

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้สำรวจหนังสือขีดเครื่องหมายว่ามีหนังสือและระบุปีที่สำรวจลงในบัตรแจ้งหมู่หนังสือ คิดเป็นร้อยละ ๗๔ ซึ่งเป็นจำนวนเท่ากับการขีดเครื่องหมายว่ามีหนังสือ และระบุปีที่สำรวจลงในหนังสือ คือ คิดเป็นร้อยละ ๗๔ เท่านั้น

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผู้สำรวจหนังสือขีดเครื่องหมายว่ามีหนังสือและระบุปีที่สำรวจลงในหนังสือ คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๘๖

มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผู้สำรวจหนังสือขีดเครื่องหมายว่ามีหนังสือและระบุปีที่
สำรวจลงในบัตรแจ้งหมู่หนังสือ คิดเป็นร้อยละ ๔๐ ซึ่งมีจำนวนเท่ากับการขีดเครื่องหมาย
ว่ามีหนังสือและระบุปีที่สำรวจลงในหนังสือ คือ คิดเป็นร้อยละ ๔๐ เท่ากัน

ในการนี้ที่มีหนังสือแต่ไม่มีบัตรแจ้งหมู่หนังสือ ห้องสมุดส่วนใหญ่ ๗ แห่ง ได้แก่
หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สำนักหอสมุด
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กองห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัย
รามคำแหง แผนกห้องสมุด มหาวิทยาลัยศิลปากร และสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ค่าดำเนินงานใน ๓ ขั้นตอน ดังนี้คือ ดึงหนังสือออกจากชั้นหนังสือ เขียน
บัตรร่างแจ้งให้ทราบว่าไม่มีบัตรแจ้งหมู่หนังสือ และสอดบัตรร่างไว้ในหนังสือ และนำหนังสือ
ส่งให้แผนกวิเคราะห์หมวดหมู่และทำบัตรรายการแก้ไข รองลงมามีห้องสมุด ๑ แห่ง คือ
หอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ดำเนินงาน ๔ ขั้นตอน โดยเพิ่มขั้นตอนการตรวจสอบ
กับตู้บัตรรายการ และมีห้องสมุดอีก ๑ แห่ง คือ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ที่ดำเนินงานเพียง ๑ ขั้นตอน ได้แก่ การเขียนบัตรร่างแจ้งให้ทราบว่าไม่มีบัตรแจ้งหมู่หนังสือ
และนำส่งแผนกวิเคราะห์หมวดหมู่และทำบัตรรายการ

ทั้งนี้อาจสรุปขั้นตอนการดำเนินงานของแต่ละห้องสมุดได้ดังนี้

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ค่าดำเนินงาน ๑ ขั้นตอน คือ เขียนบัตรร่างแจ้งให้ทราบว่า
ไม่มีบัตรแจ้งหมู่หนังสือ และนำส่งแผนกวิเคราะห์หมวดหมู่และทำบัตรรายการ คิดเป็นร้อยละ
๔๓.๗๕

มหาวิทยาลัยขอนแก่น ค่าดำเนินงาน ๓ ขั้นตอน ในสัดส่วนที่เท่ากัน ได้แก่ ขั้นตอน
การดึงหนังสือออกจากชั้นหนังสือ เขียนบัตรร่างแจ้งให้ทราบว่าไม่มีบัตรแจ้งหมู่หนังสือและ
สอดไว้ในหนังสือ และนำหนังสือส่งให้แผนกวิเคราะห์หมวดหมู่และทำบัตรรายการแก้ไข คิดเป็น
ร้อยละ ๓๑.๔๓ ในแต่ละขั้นตอน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ค่าดำเนินงาน ๔ ขั้นตอน ดังนี้คือ ผู้สำรวจหนังสือส่วนใหญ่
ดึงหนังสือออกจากชั้นหนังสือและเขียนบัตรร่างแจ้งให้ทราบว่าไม่มีบัตรแจ้งหมู่หนังสือและสอด
ไว้ในหนังสือ คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๕ รองลงมา นำหนังสือส่งให้แผนกวิเคราะห์หมวดหมู่และทำ-

บัตรรายการแก้ไข คิดเป็นร้อยละ ๔๐ และตรวจสอบบัตรกับคู่มือบัตรรายการก่อนเป็นอันดับ
สุดท้าย คิดเป็นร้อยละ ๒๔

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ค่าดำเนินงาน ๓ ขั้นตอนคือ ผู้สำรวจหนังสือส่วนใหญ่
ดึงหนังสือออกจากชั้นหนังสือ และเขียนบัตรร่างแจ้งให้ทราบว่าไม่มีบัตรแจ้งหมู่หนังสือและสอดบัตร
ร่างไว้ในหนังสือ คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๕ ในแต่ละขั้นตอน รองลงมา นำหนังสือส่งให้แผนก
วิเคราะห์หมวดหมู่และทำบัตรรายการแก้ไข คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๕

นอกจากนี้ ผู้สำรวจหนังสือในห้องสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ร้อยละ ๗๔ ห้องสมุด
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ร้อยละ ๘๕.๑๙ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยรามคำแหง ร้อยละ ๕๐
และผู้สำรวจหนังสือทุกคนของห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหิดลและห้องสมุด มหาวิทยาลัยศิลปากร
ต่างก็ค่าดำเนินงาน ๓ ขั้นตอน ได้แก่ ดึงหนังสือออกจากชั้นหนังสือ เขียนบัตรร่างแจ้งให้ทราบ
ว่าไม่มีบัตรแจ้งหมู่หนังสือและสอดบัตรร่างไว้ในหนังสือ และนำหนังสือส่งแผนกวิเคราะห์หมวดหมู่
และทำบัตรรายการแก้ไข

ตารางที่ ๑๖ ขั้นตอนการดำเนินงานสำรวจหนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ในกรณีที่สำรวจพบหนังสือบนชั้นแต่มีข้อผิดพลาด
บางประการ หรือสำรวจพบหนังสือชำรุด

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ห้องสมุดของมหาวิทยาลัย	เกษตร ศาสตร์	ขอนแก่น	จุฬา ลงกรณ์	เชียงใหม่	ธรรม ศาสตร์	มหิดล	ราม คำแหง	ศิลปากร	ศรีนครินทร วิโรฒ
จำนวนบรรณารักษ์ที่ตอบแบบสอบถาม	๑๖	๗	๘	๑๖	๒๗	๑	๒๔	๓	๘	
<u>สำรวจพบข้อผิดพลาดบางประการ</u>										
๑. ค้างหนังสือออกจากชั้น	๘๗.๕ (๑๔)	๗๑.๔๓ (๕)	๑๐๐ (๘)	๗๕ (๑๒)	๘๕.๑๔ (๒๓)	๑๐๐ (๑)	๖๒.๕ (๑๕)	๑๐๐ (๓)	๘๗.๕ (๗)	
๒. เขียนบัตรร่างระบุข้อผิดพลาด สอดบัตร ร่างไว้ในหนังสือ	๘๗.๕ (๑๔)	๗๑.๔๓ (๕)	๑๐๐ (๘)	๗๕ (๑๒)	๘๕.๑๔ (๒๓)	๑๐๐ (๑)	๖๒.๕ (๑๕)	๑๐๐ (๓)	๘๗.๕ (๗)	
๓. นำหนังสือส่งให้แผนกวิเคราะห์หมวดหมู่ แก้ไข	๘๗.๕ (๑๔)	๗๑.๔๓ (๕)	๑๐๐ (๘)	๗๕ (๑๒)	๘๕.๑๔ (๒๓)	๑๐๐ (๑)	๖๒.๕ (๑๕)	๑๐๐ (๓)	๘๗.๕ (๗)	
๔. แก้ไขข้อผิดพลาดทันที โดยถือเอาบัตร แจ้งหมู่หนังสือเป็นหลัก	๓๑.๒๕ (๕)	๒๘.๕๗ (๒)	๘๗.๕ (๗)	๐	๒๔.๖๒ (๘)	๐	๒๕ (๑๖)	๐	๐	
จำนวนขั้นตอนของงานที่ห้องสมุดแต่ละแห่งปฏิบัติ	๔	๔	๔	๓	๕	๓	๔	๓	๓	
<u>สำรวจพบหนังสือชำรุด</u>										
๑. ค้างหนังสือออกจากชั้น	๖๒.๕ (๑๐)	๗๑.๔๓ (๕)	๖๒.๕ (๕)	๗๕ (๑๒)	๘๕.๑๔ (๒๓)	๑๐๐ (๑)	๖๒.๕ (๑๕)	๑๐๐ (๓)	๘๗.๕ (๗)	๑ P A

ตารางที่ ๑๖ ขั้นตอนการดำเนินงานสำรวจหนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ในกรณีที่สำรวจพบหนังสือบนชั้นแต่มีข้อผิดพลาด
บางประการ หรือสำรวจพบหนังสือซ้ำ (ต่อ)

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ห้องสมุดของมหาวิทยาลัย	เกษตร ศาสตร์	ขอนแก่น	จุฬา ลงกรณ์	เชียงใหม่	ธรรม ศาสตร์	มหิดล	ราม คำแหง	ศิลปากร	ศรีนครินทร์ วิโรฒ
๒. เขียนบัตรร่างระบุข้อบกพร่องและสอดไว้ในหนังสือ	๓๑.๒๕ (๕)	๗๑.๔๓ (๕)	๖๒.๕ (๕)	๗๕ (๑๒)	๘๕.๑๔ (๒๓)	๐	๖๒.๕ (๑๕)	๐	๘๗.๕ (๗)	
๓. นำหนังสือส่งห้องซ่อมหนังสือ	๕๐ (๘)	๗๑.๔๓ (๕)	๖๒.๕ (๕)	๗๕ (๑๒)	๘๕.๑๔ (๒๓)	๑๐๐ (๑)	๖๒.๕ (๑๕)	๐	๘๗.๕ (๗)	
๔. ในกรณีที่หนังสือซ้ำมาก นำออกจากชั้นเพื่อจำหน่ายออก	๑๒.๕ (๒)	๐	๖๒.๕ (๕)	๓๑.๒๕ (๕)	๔๐.๗๔ (๑๑)	๐	๓๗.๕ (๔)	๐	๓๗.๕ (๓)	
๕. เลือกรายชื่อหนังสือที่มีผู้ใช้มากเสนอแผนกจัดซื้อให้ซื้อเล่มใหม่	๐	๐	๖๒.๕ (๕)	๔๑.๗๔ (๗)	๓๗.๐๔ (๑๐)	๐	๖๒.๕ (๑๕)	๐	๓๗.๕ (๓)	
๖. รวบรวมจำนวนหนังสือซ้ำ	๖.๒๕ (๑)	๑๔.๒๕ (๑)	๒๕ (๒)	๒๕ (๔)	๒๕.๕๓ (๗)	๐	๔๕.๘๓ (๑๑)	๖๖.๖๗ (๒)	๐	
๗. จัดทำรายชื่อหนังสือซ้ำ	๖.๒๕ (๑)	๐	๐	๐	๐	๐	๔๕.๘๓ (๑๑)	๖๖.๖๗ (๒)	๐	
จำนวนขั้นตอนของงานที่ห้องสมุดแต่ละแห่งปฏิบัติ	๖	๔	๖	๖	๖	๒	๗	๓	๔	

หมายเหตุ

ร้อยละคิดตามจำนวนบรรณารักษ์ที่ตอบในแบบสอบถามของแต่ละแห่ง

- ๐ ไม่มีการปฏิบัติงานในขั้นตอนนี้

ตารางที่ ๑๖

ตารางที่ ๑๖ แสดงให้เห็นว่า ขั้นตอนการดำเนินงานสำรวจหนังสือ ในกรณีที่
สำรวจพบหนังสือบนชั้นหนังสือแต่สำรวจพบข้อผิดพลาดบางประการ ห้องสมุดส่วนใหญ่ ๕ แห่ง
ได้แก่ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น
หอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และสำนัก-
หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง ดำเนินงาน ๔ ขั้นตอน ได้แก่ ดึงหนังสือออกจาก
ชั้นหนังสือ เขียนบัตรร่างระบุข้อผิดพลาดและสอดบัตรร่างไว้ในหนังสือ นำหนังสือส่งให้
แผนกวิเคราะห์หมวดหมู่และทำบัตรรายการแก้ไข และแก้ไขข้อผิดพลาดทันทีโดยถือเอา
บัตรแจ้งหมู่หนังสือเป็นหลัก ในกรณีที่ผิดพลาดเล็กน้อยและสามารถแก้ไขได้ รองลงมามี
ห้องสมุด ๔ แห่ง ที่ดำเนินงานใน ๓ ขั้นตอนแรก ได้แก่ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
แผนกห้องสมุด มหาวิทยาลัยศิลปากร และสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ทั้งนี้อาจแจกแจงขั้นตอนการดำเนินงานของแต่ละห้องสมุดโดยคิดเป็นร้อยละของ
บรรณารักษ์ที่ตอบแบบสอบถามในห้องสมุดของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งได้ดังนี้

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้สำรวจหนังสือส่วนใหญ่ดึงหนังสือออกจากชั้นหนังสือ
เขียนบัตรร่างระบุข้อผิดพลาดและสอดบัตรร่างไว้ในหนังสือ และนำหนังสือส่งให้แผนก
วิเคราะห์หมวดหมู่และทำบัตรรายการแก้ไข คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๕ รองลงมา คือ แก้ไข
ข้อผิดพลาดทันทีโดยถือเอาบัตรแจ้งหมู่หนังสือเป็นหลัก คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๒๕

มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผู้สำรวจหนังสือดึงหนังสือออกจากชั้นหนังสือ เขียนบัตรร่าง
ระบุข้อผิดพลาดและสอดบัตรร่างไว้ในหนังสือ และนำหนังสือส่งให้แผนกวิเคราะห์หมวดหมู่
และทำบัตรรายการแก้ไข คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๔๓ รองลงมาคือแก้ไขข้อผิดพลาดทันทีโดยถือ
เอาบัตรแจ้งหมู่หนังสือเป็นหลัก คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๕๗

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้สำรวจหนังสือทุกคนดึงหนังสือออกจากชั้นหนังสือ เขียน
บัตรร่างระบุข้อผิดพลาดและสอดบัตรร่างไว้ในหนังสือ และนำหนังสือส่งให้แผนกวิเคราะห์-
หมวดหมู่และทำบัตรรายการแก้ไข รองลงมา ผู้สำรวจหนังสือบนคนแก้ไขข้อผิดพลาดทันที

โดยถือเอาบัตรแจ้งหมู่หนังสือเป็นหลัก คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๕

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้สำรวจหนังสือส่วนใหญ่ดึงหนังสือออกจากชั้นหนังสือ เขียนบัตรร่างระบุชื่อผิดพลาดและสอดบัตรร่างไว้ในหนังสือ และนำหนังสือส่งให้แผนก วิเคราะห์หมวดหมู่และทำบัตรรายการแก้ไข คิดเป็นร้อยละ ๗๕

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผู้สำรวจหนังสือส่วนใหญ่ดึงหนังสือออกจากชั้นหนังสือ เขียนบัตรร่างระบุชื่อผิดพลาดและสอดบัตรร่างไว้ในหนังสือ และนำหนังสือส่งให้แผนก วิเคราะห์หมวดหมู่และทำบัตรรายการแก้ไข คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๑๔ รองลงมา ผู้สำรวจ หนังสือแก้ไขชื่อผิดพลาดทันทีโดยถือเอาบัตรแจ้งหมู่หนังสือเป็นหลัก คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๖๒

มหาวิทยาลัยมหิดล ผู้สำรวจหนังสือทุกคนดึงหนังสือออกจากชั้นหนังสือ เขียน บัตรร่างระบุชื่อผิดพลาดและสอดบัตรร่างไว้ในหนังสือ และนำหนังสือส่งให้แผนกวิ-
เคราะห์-
หมวดหมู่และทำบัตรรายการแก้ไข

มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผู้สำรวจหนังสือส่วนใหญ่ดึงหนังสือออกจากชั้นหนังสือ เขียนบัตรร่างระบุชื่อผิดพลาดและสอดบัตรร่างไว้ในหนังสือ และนำหนังสือส่งให้แผนก วิเคราะห์หมวดหมู่และทำบัตรรายการแก้ไข คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๕ รองลงมา ผู้สำรวจ หนังสือบางคนแก้ไขชื่อผิดพลาดทันที โดยถือเอาบัตรแจ้งหมู่หนังสือเป็นหลัก คิดเป็นร้อยละ ๒๔

มหาวิทยาลัยศิลปากร ผู้สำรวจหนังสือทุกคน ดึงหนังสือออกจากชั้นหนังสือ เขียนบัตรร่างระบุชื่อผิดพลาดและสอดบัตรร่างไว้ในหนังสือ และนำหนังสือส่งให้แผนก วิเคราะห์หมวดหมู่และทำบัตรรายการแก้ไข ทั้งนี้ ผู้สำรวจหนังสือของมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒได้ดำเนินงานตามขั้นตอนนี้เช่นกัน โดยมีสัดส่วนของผู้สำรวจหนังสือใน ห้องสมุด คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๕

ในกรณีที่สำรวจพบหนังสือชำรุด ห้องสมุดส่วนใหญ่ ๔ แห่ง ได้แก่ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ และสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ดำเนินงานใน ๖ ขั้นตอน ซึ่งมี

รายละเอียดแตกต่างกัน และมีห้องสมุด ๒ แห่ง ตำแหน่งงาน ๒ ขั้นตอน โดยมีรายละเอียดแตกต่างกัน ได้แก่ กองห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล และแผนกห้องสมุด มหาวิทยาลัยศิลปากร นอกจากนี้ มีห้องสมุดบางแห่งที่มีขั้นตอนการดำเนินงานแตกต่างกัน คือ หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีการดำเนินงาน ๔ ขั้นตอน สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีการดำเนินงาน ๗ ขั้นตอน และสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีการดำเนินงาน ๕ ขั้นตอน

ทั้งนี้ อาจแจกแจงรายละเอียด ขั้นตอนการดำเนินงานของแต่ละห้องสมุด โดยคิดเป็นร้อยละของบรรณารักษ์ที่ตอบแบบสอบถาม ในห้องสมุดของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งดังนี้

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้สำรวจหนังสือส่วนใหญ่จะดึงหนังสือออกจากชั้นหนังสือ คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๕ รองลงมา นำหนังสือส่งห้องซ่อมหนังสือ คิดเป็นร้อยละ ๔๐ และรวบรวมจำนวนหนังสือชำรุด และจัดทำรายชื่อหนังสือชำรุด เป็นอันดับสุดท้าย คือ คิดเป็นร้อยละ ๖.๒๕

มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผู้สำรวจหนังสือส่วนใหญ่ ดึงหนังสือออกจากชั้นหนังสือ เขียนบัตรร่างระบุข้อบกพร่องและสอดบัตรร่างไว้ในหนังสือ และนำหนังสือส่งห้องซ่อมหนังสือ คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๔๓ รองลงมา รวบรวมจำนวนหนังสือชำรุด คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๒๕

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้สำรวจหนังสือดึงหนังสือออกจากชั้นหนังสือ เขียนบัตรร่างระบุข้อบกพร่อง และสอดบัตรร่างไว้ในหนังสือ นำหนังสือส่งห้องซ่อมหนังสือ ในกรณีที่หนังสือชำรุดมาก จะนำหนังสือออกจากชั้นหนังสือเพื่อจำหน่ายออก และเลือกรายชื่อหนังสือที่มีผู้ใช้มาก เสนอแผนกจัดซื้อเพื่อซื้อเล่มใหม่ทดแทน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๕ รองลงมา จะรวบรวมจำนวนหนังสือชำรุด คิดเป็นร้อยละ ๒๕

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้สำรวจหนังสือดึงหนังสือออกจากชั้นหนังสือ เขียนบัตรร่างระบุข้อบกพร่องและสอดบัตรร่างไว้ในหนังสือ และนำหนังสือส่งห้องซ่อมหนังสือ คิดเป็นร้อยละ ๗๕ รองลงมา เลือกรายชื่อหนังสือที่มีผู้ใช้มาก เสนอแผนกจัดซื้อเพื่อซื้อเล่มใหม่ทดแทน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๗๕ และรวบรวมจำนวนหนังสือชำรุดเป็นอันดับสุดท้าย คิดเป็นร้อยละ ๒๕

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผู้สำรวจหนังสือ ดึงหนังสือออกจากชั้นหนังสือ เขียน
บัตรร่างระบุข้อบกพร่องและสอดบัตรร่างไว้ในหนังสือ และนำหนังสือส่งห้องซ่อมหนังสือ
คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๑๔ รองลงมา ขอจำหน่ายหนังสือที่ชำรุดมากออกนอกห้องสมุด คิดเป็น
ร้อยละ ๔๐.๗๔ และรวบรวมจำนวนหนังสือชำรุดเป็นอันดับสุดท้าย คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๑๓

มหาวิทยาลัยมหิดล ผู้สำรวจหนังสือทุกคน ดึงหนังสือออกจากชั้นหนังสือ และนำ
หนังสือส่งห้องซ่อมหนังสือ

มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผู้สำรวจหนังสือ ดึงหนังสือออกจากชั้นหนังสือ เขียน
บัตรร่างระบุข้อบกพร่องและสอดบัตรร่างไว้ในหนังสือ นำหนังสือส่งห้องซ่อมหนังสือ และ
เลือกรายชื่อหนังสือชำรุดที่มีผู้ใช้มากเสนอแผนกจัดซื้อเพื่อซื้อเล่มใหม่ทดแทน คิดเป็นร้อยละ
๖๒.๕ รองลงมา รวบรวมจำนวนหนังสือชำรุด และจัดทำรายชื่อหนังสือชำรุด คิดเป็น
ร้อยละ ๔๔.๘๓ และขอจำหน่ายหนังสือชำรุดมากออกนอกห้องสมุดเป็นอันดับสุดท้าย คิดเป็น
ร้อยละ ๓๗.๕

มหาวิทยาลัยศิลปากร ผู้สำรวจหนังสือทุกคน ดึงหนังสือออกจากชั้นหนังสือ รอง
ลงมา รวบรวมจำนวนหนังสือชำรุด และจัดทำรายชื่อหนังสือชำรุด เป็นอันดับสุดท้าย คิดเป็น
ร้อยละ ๖๖.๖๗

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้สำรวจหนังสือ ดึงหนังสือออกจากชั้นหนังสือ
เขียนบัตรร่างระบุข้อบกพร่องและสอดบัตรร่างไว้ในหนังสือ และนำหนังสือส่งห้องซ่อมหนังสือ
คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๕ รองลงมา ขอจำหน่ายหนังสือชำรุดมากออกนอกห้องสมุด และเลือก
รายชื่อหนังสือชำรุดที่มีผู้ใช้มากเสนอแผนกจัดซื้อเพื่อซื้อเล่มใหม่ทดแทน เป็นอันดับสุดท้าย
คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๕

ตารางที่ ๑๗ ขั้นตอนการดำเนินงานสำรวจหนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ในกรณีที่สำรวจไม่พบหนังสือบนชั้นหนังสือ

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ห้องสมุดของมหาวิทยาลัย	เกษตรศาสตร์	ขอนแก่น	จุฬาลงกรณ์	เชียงใหม่	ธรรมศาสตร์	มหิดล	รามคำแหง	ศิลปากร	ศรีนครินทรวิโรฒ
จำนวนบรรณารักษ์ที่ตอบแบบสอบถาม		๑๖	๗	๘	๑๖	๒๗	๑	๒๔	๓	๘
๑. ชี้ตเครื่องหมายว่าไม่พบหนังสือที่บัตรแจ้งหมู่หนังสือ		๘๓.๗๕ (๑๕)	๕๗.๑๔ (๔)	๘๗.๕ (๗)	๗๕ (๑๒)	๗๔.๐๗ (๒๐)	๐	๖๖.๖๗ (๑๖)	๑๐๐ (๓)	๘๗.๕ (๗)
๒. แยกบัตรแจ้งหมู่หนังสือออกต่างหาก		๐	๐	๕๐ (๔)	๗๕ (๑๒)	๐	๐	๖๖.๖๗ (๑๖)	๐	๘๗.๕ (๗)
๓. ในกรณีที่หนังสือมากกว่า ๑ เล่มชี้ตเครื่องหมายเฉพาะที่เลขทะเบียนของหนังสือที่สำรวจไม่พบในบัตรแจ้งหมู่หนังสือ		๖๘.๗๕ (๑๑)	๗๑.๔๓ (๕)	๘๗.๕ (๗)	๗๕ (๑๒)	๗๔.๐๗ (๒๐)	๐	๖๖.๖๗ (๑๖)	๑๐๐ (๓)	๘๗.๕ (๗)
๔. เขียนบัตรร่างระบุรายการที่สำรวจไม่พบเพื่อไปค้นหาที่แผนกจ่าย-รับ ห้องสมุด		๐	๐	๘๗.๕ (๗)	๗๕ (๑๒)	๗๔.๐๗ (๒๐)	๑๐๐ (๑)	๖๖.๖๗ (๑๖)	๑๐๐ (๓)	๘๗.๕ (๗)
๕. อื่น ๆ		๐	๒๘.๕๗ (๒)	๐	๐	๑๔.๘๑ (๔)	๐	๐	๐	๐
จำนวนขั้นตอนของงานที่ห้องสมุดแต่ละแห่งปฏิบัติ		๒	๓	๔	๔	๓	๑	๔	๓	๔

หมายเหตุ ร้อยละคิดตามจำนวนบรรณารักษ์ที่ตอบในแบบสอบถามของแต่ละแห่ง

- ๐ ไม่มีการปฏิบัติงานในขั้นตอนนี้

ตารางที่ ๑๗

จากตารางแสดงให้เห็นว่า ขั้นตอนการดำเนินงานสำรวจหนังสือของห้องสมุด มหาวิทยาลัย ในกรณีที่สำรวจไม่พบหนังสือบนชั้นหนังสือ ห้องสมุดส่วนใหญ่ ๔ แห่ง ได้แก่ ห้องสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง และสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดำเนินงานใน ๔ ขั้นตอน และมีห้องสมุด ๓ แห่ง ได้แก่ ห้องสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และแผนกห้องสมุด มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ดำเนินงานใน ๓ ขั้นตอน นอกจากนี้ มีสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ดำเนินงาน ๒ ขั้นตอน และกองห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล ดำเนินงานเพียง ๑ ขั้นตอน คือ เขียนบัตรร่างระบุรายการที่สำรวจไม่พบ เพื่อไปค้นหากับแผนกจ่าย-รับ และห้องซ่อมหนังสือ

ทั้งนี้ อาจแจกแจงขั้นตอนการดำเนินงานของแต่ละห้องสมุด โดยคิดเป็นร้อยละของบรรณารักษ์ที่ตอบแบบสอบถามในห้องสมุดมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง ได้ดังนี้

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ใช้วิธีขีดเครื่องหมายว่าไม่พบหนังสือที่บัตรแจ้งหมู่หนังสือมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๗๕ รองลงมา ขีดเครื่องหมายเฉพาะที่เลขทะเบียนของหนังสือที่สำรวจไม่พบในกรณีที่มีหนังสือมากกว่า ๑ เล่ม คิดเป็นร้อยละ ๖๘.๗๕

มหาวิทยาลัยขอนแก่น ใช้วิธีขีดเครื่องหมายเฉพาะที่เลขทะเบียนของหนังสือที่สำรวจไม่พบ ในกรณีที่บัตรแจ้งหมู่หนังสือมีหนังสือมากกว่า ๑ เล่ม คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๔๓ รองลงมา คือ ขีดเครื่องหมายว่าไม่พบหนังสือที่บัตรแจ้งหมู่หนังสือ คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๑๔ และใช้คัลปเสียบที่บัตรแจ้งหมู่หนังสือ เป็นอันดับสุดท้าย คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๔๗

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยสำรวจพบว่า การขีดเครื่องหมายว่าไม่พบหนังสือที่บัตรแจ้งหมู่หนังสือและขีดเครื่องหมายเฉพาะที่เลขทะเบียนของหนังสือที่สำรวจไม่พบ สำหรับบัตรแจ้งหมู่หนังสือที่มีหนังสือมากกว่า ๑ เล่ม และเขียนบัตรร่างระบุรายการที่สำรวจไม่พบเพื่อนำไปค้นหากับแผนกจ่าย-รับ หรือห้องซ่อม เป็นวิธีที่ผู้สำรวจหนังสือปฏิบัติในสัดส่วนที่เท่ากัน คือ คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๕ รองลงมา คือ แยกบัตรทะเบียนออกต่างหาก คิดเป็นร้อยละ ๕๐

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้สำรวจหนังสือดำเนินงาน ๔ ขั้นตอน ในสัดส่วนที่เท่ากัน ได้แก่ การขีดเครื่องหมายว่าไม่พบหนังสือที่บัตรแจ้งหมู่หนังสือ การขีดเครื่องหมายเฉพาะที่ เลขทะเบียนของหนังสือที่สำรวจไม่พบสำหรับบัตรแจ้งหมู่หนังสือที่มีหนังสือมากกว่า ๑ เล่ม การแยกบัตรแจ้งหมู่หนังสือออกต่างหาก และการเขียนบัตรร่างระบุนายการที่สำรวจไม่พบ เพื่อนำไปค้นหาที่แผนกจ่าย-รับ หรือห้องซ่อม คิดเป็นร้อยละ ๗๔

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผู้สำรวจหนังสือส่วนใหญ่ ดำเนินงาน ๓ ขั้นตอน คือ ขีดเครื่องหมายว่าไม่พบหนังสือในบัตรแจ้งหมู่หนังสือ และในกรณีที่มีหนังสือมากกว่า ๑ ฉบับ ขีดเครื่องหมายเฉพาะที่เลขทะเบียนของหนังสือที่สำรวจไม่พบ และเขียนบัตรร่างระบุนายการที่สำรวจไม่พบเพื่อค้นหาที่แผนกจ่าย-รับ ห้องซ่อม คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๐๗ รองลงมา ใช้ คลิปเสียบที่บัตรแจ้งหมู่หนังสือ คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๘๑

มหาวิทยาลัยมหิดล ผู้สำรวจหนังสือทุกคน ดำเนินงานเพียง ๑ ขั้นตอน คือเขียนบัตรร่างระบุนายการที่สำรวจไม่พบเพื่อค้นหากับแผนกจ่าย-รับ และห้องซ่อม

มหาวิทยาลัยรามคำแหง และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีวิธีดำเนินงาน ๔ ขั้นตอน ในสัดส่วนที่เท่ากัน ได้แก่ ขีดเครื่องหมายว่าไม่พบหนังสือในบัตรแจ้งหมู่หนังสือและในกรณีที่มีหนังสือมากกว่า ๑ ฉบับ ขีดเครื่องหมายเฉพาะที่เลขทะเบียนของหนังสือที่สำรวจไม่พบ เขียนบัตรร่างระบุนายการที่สำรวจไม่พบเพื่อค้นหาที่แผนกจ่าย-รับ ห้องซ่อม และแยกบัตรแจ้งหมู่หนังสือออกต่างหาก คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๖๗ และร้อยละ ๘๗.๕ ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยศิลปากร ผู้สำรวจหนังสือทุกคน มีวิธีดำเนินงานทั้งหมด ๓ ขั้นตอน ได้แก่ ขีดเครื่องหมายว่าไม่พบหนังสือในบัตรแจ้งหมู่หนังสือ และในกรณีที่มีหนังสือมากกว่า ๑ ฉบับ ขีดเครื่องหมายเฉพาะที่เลขทะเบียนของหนังสือที่สำรวจไม่พบ และเขียนบัตรร่างระบุนายการที่สำรวจไม่พบ เพื่อค้นหาที่แผนกจ่าย-รับ และห้องซ่อม

ตารางที่ ๑๘ ขั้นตอนการดำเนินงานสำรวจหนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ในกรณีที่ค้นหาหนังสือที่สำรวจไม่พบบนชั้นหนังสือและค้นจากแหล่งต่าง ๆ ไม่พบ

ขั้นตอนการดำเนินงาน	เอกสาร ศาสตร์	ขอนแก่น	จุฬาลงกรณ์	เชียงใหม่	ธรรมศาสตร์	มหิดล	รามคำแหง	ศิลปากร	ศรีนครินทร์ วิโรฒ
จำนวนรายการที่ตอบแบบสอบถาม	๑๖	๗	๘	๑๖	๒๗	๑	๒๔	๓	๘
๑. ผู้ปิดตราชุดของหนังสือเล่มดังกล่าวออกจากตู้ปิดรายการและแยกเก็บต่างหาก	๑๘.๗๕ (๓)	๔๒.๘๖ (๓)	๘๗.๕ (๗)	๐	๗๔.๐๗ (๒๐)	๑๐๐ (๑)	๕๐ (๑๒)	๑๐๐ (๓)	๘๗.๕ (๗)
๒. ในกรณีที่หนังสือมีมากกว่า ๑ เล่ม แต่สำรวจไม่พบเป็นบางเล่ม เขียนบัตรวางเฉพาะเล่มที่ไม่พบและนำเรียงรวมกับบัตรครบชุดของหนังสือที่ไม่พบอื่น ๆ	๐	๔๒.๘๖ (๓)	๐	๐	๐	๐	๔๑.๖๗ (๑๐)	๑๐๐ (๓)	๘๗.๕ (๗)
๓. เขียนบัตรวางเฉพาะเล่มที่สำรวจไม่พบและเก็บเรียงตามลำดับเลขเรียกหนังสือ	๐	๐	๐	๕๐ (๘)	๐	๑๐๐ (๑)	๐	๐	๐
๔. รวบรวมจำนวนหนังสือที่สำรวจไม่พบทั้งหมด	๔๓.๗๕ (๗)	๐	๗๕ (๖)	๖๒.๕ (๑๐)	๕๕.๕๖ (๑๕)	๑๐๐ (๑)	๕๐ (๑๒)	๑๐๐ (๓)	๘๗.๕ (๗)
๕. จัดทำรายชื่อหนังสือที่สำรวจไม่พบ	๐	๔๒.๘๖ (๓)	๐	๖๒.๕ (๑๐)	๕๕.๕๖ (๑๕)	๑๐๐ (๑)	๕๐ (๑๒)	๑๐๐ (๓)	๘๗.๕ (๗)

ตารางที่ ๑๘ ขั้นตอนการดำเนินงานสำรวจหนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ในกรณีที่ค้นหาหนังสือที่สำรวจไม่พบบนชั้นหนังสือและค้นจากแหล่งต่าง ๆ ไม่พบ (ต่อ)

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ห้องสมุดของมหาวิทยาลัย	เกษตรศาสตร์	ขอนแก่น	จุฬาลงกรณ์	เชียงใหม่	ธรรมศาสตร์	มหิดล	รามคำแหง	ศิลปากร	ศรีนครินทรวิโรฒ
๖. เลือกรายชื่อหนังสือที่มีผู้ใช้มาก เสนอให้จัดซื้อเล่มใหม่	๐	๐	๓๗.๕ (๓)	๓๑.๒๕ (๕)	๑๘.๕๒ (๕)	๐	๕๐ (๑๒)	๑๐๐ (๓)	๖๒.๕ (๕)	
๗. อื่น ๆ	๐	๐	๓๗.๕ (๓)	๖.๒๕ (๑)	๑๘.๕๒ (๕)	๐	๐	๐	๐	
จำนวนขั้นตอนของงานที่ห้องสมุดแต่ละแห่งปฏิบัติ	๒	๓	๔	๕	๕	๔	๔	๕	๕	

หมายเหตุ ร้อยละคิดตามจำนวนของบรรณารักษ์ที่ตอบในแบบสอบถามของแต่ละแห่ง

- ๐ ไม่มีการปฏิบัติงานในขั้นตอนนี้

ตารางที่ ๑๘

จากตารางแสดงให้เห็นว่า ขั้นตอนการดำเนินงานสำรวจหนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกรณีที่ค้นหาหนังสือที่สำรวจไม่พบบนชั้นหนังสือ และค้นจากแหล่งต่าง ๆ ไม่พบ ห้องสมุดส่วนใหญ่ ๕ แห่ง ได้แก่ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง แผนกห้องสมุด มหาวิทยาลัยศิลปากร และสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดำเนินงานใน ๕ ขั้นตอน ซึ่งมีรายละเอียดแตกต่างกัน รองลงมา มีห้องสมุดมหาวิทยาลัย ๒ แห่ง ได้แก่ หอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และกองห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล ที่ดำเนินงาน ๔ ขั้นตอน ดังมีรายละเอียดแตกต่างกัน นอกจากนี้มีห้องสมุดบางแห่งที่มีขั้นตอนการดำเนินงานแตกต่างกัน คือ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ดำเนินงาน ๒ ขั้นตอน และหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น ดำเนินงาน ๓ ขั้นตอน

ทั้งนี้อาจแจกแจงขั้นตอนการดำเนินงานของแต่ละห้องสมุด โดยคิดเป็นร้อยละของจำนวนบรรณารักษ์ที่ตอบแบบสอบถามของห้องสมุดในมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง ได้ดังนี้

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้สำรวจหนังสือรวบรวมจำนวนหนังสือที่สำรวจไม่พบทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๗๕ รองลงมา จะดึงบัตรครบชุดของหนังสือที่สำรวจไม่พบออกจากตู้บัตรรายการ และแยกเก็บต่างหาก คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๗๕

มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผู้สำรวจหนังสือจะดึงบัตรครบชุดของหนังสือที่สำรวจไม่พบออกจากตู้บัตรรายการ และแยกเก็บต่างหาก และในกรณีที่ในบัตรทะเบียนหนังสือมากกว่า ๑ เล่ม แต่สำรวจไม่พบเป็นบางเล่ม จะเขียนบัตรร่าง เฉพาะเล่มที่สำรวจไม่พบ และนำเรียงร่วมกับบัตรครบชุดของหนังสือที่สำรวจไม่พบอื่น ๆ และจัดทำรายชื่อหนังสือที่สำรวจไม่พบ คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๘๖ ในแต่ละขั้นตอน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้สำรวจหนังสือจะดึงบัตรสรุปชุดของหนังสือที่สำรวจไม่พบ
ออกจากตู้บัตรรายการ และแยกเก็บต่างหาก คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๕ รองลงมา รวบรวม
จำนวนหนังสือที่สำรวจไม่พบ คิดเป็นร้อยละ ๗๔ และอันดับสุดท้ายจะเลือกรายชื่อหนังสือที่
สำรวจไม่พบนี้แต่มีผู้ใช้มากเสนอแผนกจัดซื้อเพื่อซื้อเล่มใหม่ทดแทน และเขียนบัตรร่างเฉพาะ
รายการที่สำรวจไม่พบ ระบุชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง เลขทะเบียน เลขเรียกหนังสือ และเก็บเรียง
ตามลำดับเลขเรียกหนังสือ คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๕

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้สำรวจหนังสือจะรวบรวมจำนวนและจัดทำรายชื่อหนังสือ
ที่สำรวจไม่พบทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๕ รองลงมา เขียนบัตรร่างเฉพาะรายการที่สำรวจ
ไม่พบ ระบุชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง เลขทะเบียน เลขเรียกหนังสือ และเก็บเรียงตามลำดับเลข
เรียกหนังสือ คิดเป็นร้อยละ ๕๐

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผู้สำรวจหนังสือดึงบัตรสรุปชุดของหนังสือที่สำรวจไม่พบ
ออกจากตู้บัตรรายการ และแยกเก็บต่างหาก คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๖๗ รองลงมา รวบรวม
จำนวนและจัดทำรายชื่อหนังสือที่สำรวจไม่พบ คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๕๖ อันดับสุดท้ายคือ เลือก
รายชื่อหนังสือที่มีผู้ใช้มากเสนอแผนกจัดซื้อเพื่อซื้อเล่มใหม่ทดแทน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๕๒

มหาวิทยาลัยมหิดล ผู้สำรวจหนังสือทุกคนดึงบัตรสรุปชุดของหนังสือที่สำรวจไม่พบ
ออกจากตู้บัตรรายการ และแยกเก็บต่างหาก เขียนบัตรร่างเฉพาะรายการที่สำรวจไม่พบ
ระบุชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง เลขทะเบียน และเลขเรียกหนังสือ และเก็บเรียงลำดับเลขเรียกหนังสือ
และรวบรวมจำนวนและจัดทำรายชื่อหนังสือที่สำรวจไม่พบ

มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผู้สำรวจหนังสือดึงบัตรสรุปชุดของหนังสือที่สำรวจไม่พบ
ออกจากตู้บัตรรายการ และแยกบัตรเก็บต่างหาก รวบรวมจำนวนและจัดทำรายชื่อหนังสือที่
สำรวจไม่พบ และเลือกรายชื่อหนังสือที่มีผู้ใช้มากเสนอแผนกจัดซื้อเพื่อซื้อเล่มใหม่ทดแทน
คิดเป็นร้อยละ ๕๐ รองลงมาเขียนบัตรร่างเฉพาะหนังสือที่สำรวจไม่พบในกรณีที่มีมากกว่า
๑ เล่ม และนำเรียงกับบัตรสรุปชุดของหนังสือที่สำรวจไม่พบอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๖๗

มหาวิทยาลัยศิลปากร ผู้สำรวจหนังสือทุกคนถึงบัตรระบุชุดของหนังสือที่สำรวจไม่พบ
ออกจากตู้บัตรรายการ และแยกเก็บบัตรต่างหาก เขียนบัตรร่างเฉพาะหนังสือเล่มที่สำรวจ
ไม่พบในกรณีที่มีมากกว่า ๑ เล่ม และนำเรียงกับบัตรระบุชุดของหนังสือที่สำรวจไม่พบอื่น ๆ
รวบรวมจำนวนและจัดทำรายชื่อหนังสือที่สำรวจไม่พบ และเลือกรายชื่อหนังสือที่มีผู้ไขมาเสนอ
แผนกจัดซื้อ เพื่อซื้อเล่มใหม่ทดแทน

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้สำรวจหนังสือถึงบัตรระบุชุดของหนังสือที่สำรวจ
ไม่พบออกจากตู้บัตรรายการ และแยกเก็บต่างหาก เขียนบัตรร่างเฉพาะเล่มที่สำรวจไม่พบ
ในกรณีที่มีมากกว่า ๑ เล่ม และนำเรียงร่วมกับบัตรระบุชุดของหนังสือที่สำรวจไม่พบอื่น ๆ
รวบรวมจำนวนและจัดทำรายชื่อหนังสือที่สำรวจไม่พบ คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๕ รองลงมา
เลือกรายชื่อหนังสือที่สำรวจไม่พบแต่มีผู้ไขมาเสนอแผนกจัดซื้อ เพื่อซื้อเล่มใหม่ทดแทน คิดเป็น
ร้อยละ ๖๒.๕

ตารางที่ ๑๔ ขั้นตอนการดำเนินงานสำรวจหนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ในช่วงก่อนสรุปว่าหนังสือที่สำรวจไม่พบบนชั้นหนังสือและค้นจากแหล่งต่าง ๆ ไม่พบ ว่าเป็นหนังสือหาย

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ห้องสมุดของมหาวิทยาลัย	เกษตรศาสตร์	ขอนแก่น	จุฬาลงกรณ์	เชียงใหม่	ธรรมศาสตร์	มหิดล	รามคำแหง	ศิลปากร	ศรีนครินทรวิโรฒ
จำนวนบรรณารักษ์ที่ตอบแบบสอบถาม		๑๖	๗	๘	๑๖	๒๗	๑	๒๔	๓	๘
๑. สำรวจหนังสือแล้วมากกว่า ๑ ครั้ง ไม่พบ	๓๑.๒๕ (๕)	๔๒.๘๖ (๓)	๘๗.๕ (๗)	๖๒.๕ (๑๐)	๗๐.๓๗ (๑๔)	๑๐๐ (๑)	๕๘.๓๓ (๑๔)	๑๐๐ (๓)	๘๗.๕ (๗)	
๒. ค้นจากแผนกบริการจ่าย-รับไม่พบ	๓๑.๒๕ (๕)	๔๒.๘๖ (๓)	๘๗.๕ (๗)	๖๒.๕ (๑๐)	๗๐.๓๗ (๑๔)	๑๐๐ (๑)	๕๘.๓๓ (๑๔)	๑๐๐ (๓)	๘๗.๕ (๗)	
๓. ค้นจากห้องซ่อมแล้วไม่พบ	๓๑.๒๕ (๕)	๔๒.๘๖ (๓)	๘๗.๕ (๗)	๖๒.๕ (๑๐)	๗๐.๓๗ (๑๔)	๑๐๐ (๑)	๕๘.๓๓ (๑๔)	๑๐๐ (๓)	๘๗.๕ (๗)	
๔. อื่น ๆ	๐	๐	๒๕ (๒)	๐	๐	๑๐๐ (๑)	๕๑.๖๗ (๑๐)	๐	๐	
จำนวนขั้นตอนของงานที่ห้องสมุดแต่ละแห่งปฏิบัติ	๓	๓	๔	๓	๓	๔	๔	๓	๓	

หมายเหตุ

ร้อยละคิดตามจำนวนบรรณารักษ์ที่ตอบในแบบสอบถามของแต่ละแห่ง

- ๐ ไม่มีการปฏิบัติงานในขั้นตอนนี้

ตารางที่ ๑๔

จากตารางแสดงให้เห็นว่า ขั้นตอนการดำเนินงานสำรวจหนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในช่วงก่อนสรุปว่าหนังสือที่สำรวจไม่พบบนชั้นหนังสือและค้นจากแหล่งต่าง ๆ ไม่พบว่าเป็นหนังสือหายนั้น ห้องสมุดส่วนใหญ่ ๖ แห่ง มีการดำเนินงาน ๓ ขั้นตอน ได้แก่ สำรวจหนังสือแล้วมากกว่า ๑ ครั้ง ไม่พบ ค้นจากแผนกบริการจ่าย-รับไม่พบ และค้นจากห้องซ่อมไม่พบ ทั้งนี้ห้องสมุดทั้ง ๖ แห่งมีสัดส่วนซึ่งคิดเป็นร้อยละของจำนวนบรรณารักษ์ที่ดำเนินงานใน ๓ ขั้นตอนเท่ากัน สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๒๕ หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๘๖ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๕ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๓๗ แผนกห้องสมุด มหาวิทยาลัยศิลปากร คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ และสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๕ และมีห้องสมุด ๓ แห่ง ที่ดำเนินงาน ๔ ขั้นตอน ซึ่งคิดเป็นร้อยละตามจำนวนบรรณารักษ์ที่ตอบในแบบสอบถามของห้องสมุดแต่ละแห่ง ได้ดังนี้

หอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้สำรวจหนังสือส่วนใหญ่จะสำรวจหนังสือแล้วมากกว่า ๑ ครั้ง แต่ไม่พบ ค้นจากแผนกบริการจ่าย-รับไม่พบ และค้นจากห้องซ่อมหนังสือไม่พบ คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๕ รองลงมา คือ รอเวลาระยะหนึ่งเพื่อว่าจะมีผู้นำหนังสือกลับคืนห้องสมุด คิดเป็นร้อยละ ๒๕

กองห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล ผู้สำรวจหนังสือทุกคนจะสำรวจหนังสือแล้วมากกว่า ๑ ครั้ง แต่ไม่พบ ค้นจากแผนกบริการจ่าย-รับไม่พบ และค้นจากห้องซ่อมหนังสือไม่พบ รวมทั้งรอเวลาระยะหนึ่งเพื่อว่าจะมีผู้นำหนังสือกลับคืนห้องสมุด

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผู้สำรวจหนังสือส่วนใหญ่จะสำรวจหนังสือแล้วมากกว่า ๑ ครั้ง แต่ไม่พบ ค้นจากแผนกบริการจ่าย-รับไม่พบ และค้นจากห้องซ่อมหนังสือไม่พบ คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๓๓ รองลงมา ค้นจากแหล่งอื่น ๆ ที่คาดจะมี เช่น ห้องเก็บหนังสือ คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๖๗

ตารางที่ ๒๐ การรวบรวมจำนวนหนังสือหายจากการสำรวจหนังสือของห้องสมุด
มหาวิทยาลัยในประเทศไทย

การรวบรวม จำนวนหนังสือหาย	ห้องสมุดของ มหาวิทยาลัย									
	เกษตรศาสตร์	ขอนแก่น	จุฬาลงกรณ์	เชียงใหม่	ธรรมศาสตร์	มหิดล	รามคำแหง	ศิลปากร	ศรีนครินทรวิโรฒ	รวม
๑. รวมเฉพาะจำนวนหนังสือหาย	๐	X	๐	X	X	X	๐	๐	๐	๔
๒. รวมจำนวนหนังสือหาย แยก เป็นหนังสือภาษาไทย ภาษา ต่างประเทศ โดยไม่คำนึง หมวดหมู่หนังสือ	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	X	๑
๓. รวมจำนวนหนังสือหาย แยก เป็นหนังสือภาษาไทย ภาษา ต่างประเทศ แยกย่อยตาม หมวดหมู่หนังสือ	X	X	X	X	X	X	๐	X	๐	๗
๔. รวมจำนวนหนังสือหาย แยก ตามประเภทสิ่งพิมพ์ใน ห้องสมุด แยกย่อยเป็นภาษา เป็นภาษาไทย ภาษาต่าง ประเทศ และแยกตาม หมวดหมู่หนังสืออีกครั้ง	๐	๐	X	X	๐	๐	X	๐	X	๔
รวม	๑	๒	๒	๓	๒	๒	๑	๑	๒	

หมายเหตุ

๐ ไม่มีการดำเนินงานในชั้นตอนนี้

ตารางที่ ๒๐

จากตารางที่ ๒๐ แสดงให้เห็นว่า การรวบรวมจำนวนหนังสือหายของห้องสมุด มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ ๗ แห่ง ได้แก่ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น หอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กองห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล และ แผนกห้องสมุด มหาวิทยาลัยศิลปากร รวบรวมโดยแยกเป็นหนังสือภาษาไทย หนังสือภาษา ต่างประเทศ และแยกย่อยตามหมวดหมู่ของหนังสือ รองลงมา เป็นการรวบรวมเฉพาะจำนวน หนังสือหาย ซึ่งมีห้องสมุดจัดทำ ๔ แห่ง และในขณะที่เดียวกันมีห้องสมุด ๔ แห่งที่รวบรวมโดย จำแนกตามประเภทของสิ่งพิมพ์ในห้องสมุด แยกย่อยเป็นสิ่งพิมพ์ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ และแจกแจงตามหมวดหมู่ของหนังสืออีกครั้งหนึ่ง และอันดับสุดท้าย คือ การรวบรวมจำนวน หนังสือหายโดยแยกเป็นสิ่งพิมพ์ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ โดยไม่คำนึงถึงหมวดหมู่หนังสือ ซึ่งมีห้องสมุดจัดทำวิธีนี้ ๑ แห่ง คือ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ทั้งนี้อาจสรุปได้ว่า สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ เป็นห้องสมุดที่มีวิธีรวบรวม จำนวนหนังสือหายมากกว่าห้องสมุดอื่น ๆ คือ รวบรวมไว้ ๓ วิธี รองลงมาเป็นการรวบรวม ๒ วิธี ได้แก่ หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น หอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กองห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล และสำนักหอสมุด กลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และอันดับสุดท้าย ได้แก่ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง และแผนกห้องสมุด มหาวิทยาลัย ศิลปากร ซึ่งมีวิธีรวบรวมจำนวนหนังสือหาย ๑ วิธี

ตารางที่ ๒๑ การจัดทำรายชื่อหนังสือหายที่ได้จากการสำรวจหนังสือของห้องสมุด
มหาวิทยาลัยในประเทศไทย (ต่อ)

วิธีจัดทำรายชื่อ หนังสือหาย	ห้องสมุดของ มหาวิทยาลัย								รวม	
	เกษตรศาสตร์	ขอนแก่น	จุฬาลงกรณ์	เชียงใหม่	ธรรมศาสตร์	มทิดล	รามคำแหง	ศิลปากร		ศรีนครินทรวิโรฒ
๖. จัดทำรายชื่อหนังสือหาย โดยแยกตามประเภท สิ่งพิมพ์ และแยกย่อยเป็น หนังสือภาษาไทย หนังสือ ภาษาต่างประเทศ ภายใต้ การจัดเรียงตามลำดับ เลขเรียกหนังสือ		๐	๐	X	๐	๐	๐	๐	๐	๑
๗. จัดทำรายชื่อหนังสือหาย โดยแยกตามประเภท สิ่งพิมพ์และแยกย่อยเป็น หนังสือภาษาไทย หนังสือ ภาษาต่างประเทศ ภายใต้ การจัดเรียงตามลำดับ อักษรชื่อผู้แต่ง		๐	๐	X	๐	๐	๐	๐	๐	๑
๘. จัดทำรายชื่อหนังสือหาย โดยแยกเป็นหนังสือภาษา ไทย หนังสือภาษาต่าง ประเทศ และจัดเรียง ตามลำดับ เลขทะเบียน หนังสือ		๐	๐	๐	X	๐	๐	๐	๐	๑
	รวม		๓	๐	๔	๑	๑	๑	๒	๒

หมายเหตุ

๐ ไม่มีการดำเนินงานในชั้นตอนนี้

ตารางที่ ๒๑

จากตารางแสดงให้เห็นว่า ห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ ๓ แห่ง จัดทำรายชื่อหนังสือหาย โดยรวบรวมรายชื่อทั้งหมดและเรียงลำดับเลขเรียกหนังสือ และมีห้องสมุด ๓ แห่ง ที่จัดทำรายชื่อหนังสือหายโดยแยกเป็นหนังสือภาษาไทย หนังสือภาษาต่างประเทศ และจัดเรียงตามลำดับเลขเรียกหนังสือ นอกจากนี้มีห้องสมุดอีก ๓ แห่ง ที่จัดทำรายชื่อหนังสือหาย โดยแยกตามหมวดหมู่และแยกย่อยเป็นหนังสือภาษาไทย หนังสือภาษาต่างประเทศ และจัดเรียงตามลำดับเลขเรียกหนังสือ รองลงมา เป็นการจัดทำรายชื่อหนังสือหายทั้งหมด โดยเรียงลำดับอักษรชื่อผู้แต่ง การจัดทำรายชื่อหนังสือหาย เรียงลำดับอักษรชื่อผู้แต่ง โดยแยกตามหมวดหมู่หนังสือและแยกย่อยเป็นหนังสือภาษาไทย หนังสือภาษาต่างประเทศ การจัดทำรายชื่อหนังสือหายโดยแยกตามประเภทสิ่งพิมพ์ และแยกย่อยเป็นหนังสือภาษาไทย หนังสือภาษาต่างประเทศ ภายใต้การจัดเรียงตามลำดับเลขเรียกหนังสือ การจัดรายชื่อหนังสือหาย โดยแยกตามประเภทสิ่งพิมพ์และแยกย่อยเป็นหนังสือภาษาไทย หนังสือภาษาต่างประเทศ ภายใต้การจัดเรียงตามลำดับอักษรชื่อผู้แต่ง และการจัดทำรายชื่อหนังสือหายโดยแยกเป็นหนังสือภาษาไทย หนังสือภาษาต่างประเทศ และจัดเรียงตามลำดับเลขทะเบียนหนังสือ ซึ่งมีห้องสมุดจัดทำวิธีละ ๑ แห่ง

ทั้งนี้อาจสรุปวิธีจัดทำรายชื่อหนังสือของแต่ละห้องสมุดได้ดังนี้ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีวิธีจัดทำรายชื่อหนังสือหายมากกว่าห้องสมุดอื่น ๆ คือ ๔ วิธี รองลงมา ได้แก่ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งจัดทำ ๓ วิธี นอกจากนี้มีห้องสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และมหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งจัดทำรายชื่อหนังสือหายน้อยที่สุด คือ แห่งละ

๑ วิธี

ตารางที่ ๒๒ ลักษณะของรายงานการสำรวจหนังสือและการนำเสนอรายงานผล
การสำรวจหนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย

รายงานการ สำรวจหนังสือ	ห้องสมุดของ มหาวิทยาลัย									รวม
	เกษตรศาสตร์	ขอนแก่น	จุฬาลงกรณ์	เชียงใหม่	ธรรมศาสตร์	มหิดล	รามคำแหง	ศิลปากร	ศรีนครินทรวิโรฒ	
<u>ลักษณะของรายงานการสำรวจหนังสือ</u>										
รายงาน เฉพาะ เรื่องงานสำรวจ หนังสือ	๐	๕	๕	๕	๕	๐	๕	๕	๐	๖
รายงาน เป็นส่วนหนึ่งในรายงาน ประจำปี	๐	๐	๐	๕	๐	๕	๕	๐	๕	๕
รวม	๐	๕	๕	๑๐	๕	๕	๑๐	๕	๕	
<u>การนำเสนอรายงานการสำรวจหนังสือ</u>										
ผู้บริหารห้องสมุด	๐	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕
คณะกรรมการห้องสมุด	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๕	๑
บรรณารักษ์ในห้องสมุด	๐	๕	๕	๕	๐	๕	๕	๕	๕	๕
รวม	๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๕	๑๑

หมายเหตุ

๐ ไม่มีการดำเนินงานในชั้นตอนนี้

ตารางที่ ๒๒

จากตารางแสดงให้เห็นว่า ลักษณะของรายงานการสำรวจหนังสือของห้องสมุด ส่วนใหญ่ ๖ แห่ง ได้แก่ หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น หอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง และแผนกห้องสมุด มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นรายงานเฉพาะเรื่องการสำรวจหนังสือ รองลงมา มีห้องสมุด ๔ แห่ง ซึ่งรายงานการสำรวจหนังสือมีลักษณะเป็นรายงานซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในรายงานประจำปีของห้องสมุด ได้แก่ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กองห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง และสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ทั้งนี้อาจสรุปได้ว่า มีห้องสมุด ๒ แห่ง ได้แก่ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีการจัดทำรายงานการสำรวจหนังสือ ๒ ลักษณะ คือ รายงานเฉพาะเรื่องงานสำรวจหนังสือและรายงานเป็นส่วนหนึ่งในรายงานประจำปีของห้องสมุด ส่วนห้องสมุดอื่น ๆ ๑๐ แห่ง มีรายงานการสำรวจหนังสือเพียงลักษณะเดียว

การนำเสนอรายงานการสำรวจหนังสือ จากตารางแสดงให้เห็นว่า ห้องสมุด ๔ แห่ง ได้แก่ หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น หอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กองห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง แผนกห้องสมุด มหาวิทยาลัยศิลปากร และสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เสนอรายงานการสำรวจหนังสือแก่ผู้บริหารห้องสมุด รองลงมาเป็นการเสนอรายงานแก่บรรณารักษ์ภายในห้องสมุด ซึ่งมีห้องสมุดนำเสนอ ๗ แห่ง และอันดับสุดท้ายมีห้องสมุด ๑ แห่ง คือ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เสนอรายงานการสำรวจหนังสือแก่คณะกรรมการห้องสมุด

ทั้งนี้อาจสรุปได้ว่า สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เสนอรายงานการสำรวจหนังสือมากที่สุด คือ เสนอให้ผู้บริหารห้องสมุด คณะกรรมการห้องสมุดและบรรณารักษ์

ภายในห้องสมุด รองลงมา มีห้องสมุด ๖ แห่ง เสนอรายงานให้ผู้บริหารห้องสมุดและบรรณารักษ์ภายในห้องสมุดทราบ ได้แก่ หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น หอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กองห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง และแผนกห้องสมุด มหาวิทยาลัยศิลปากร และมีห้องสมุด ๑ แห่ง คือ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่เสนอรายงานการสำรวจหนังสือให้ผู้บริหารห้องสมุดทราบเท่านั้น

ตารางที่ ๒๓ ความคิดเห็นของบรรณารักษ์ในห้องสมุดมหาวิทยาลัยของประเทศไทยเกี่ยวกับทรัพยากรที่ห้องสมุดควรรวบรวม

ทรัพยากรที่ ควรรวบรวม	ห้องสมุดของ มหาวิทยาลัย	เกษตร ศาสตร์	ขอนแก่น	จุฬา ลงกรณ์	เชียงใหม่	ธรรม ศาสตร์	มหิดล	ราม คำแหง	ศิลปากร	ศรีนครินทร์ วิโรฒ	สงขลา นครินทร์
	๑๖	๗	๘	๑๖	๒๗	๑	๒๔	๓	๘	๗	
๑. หนังสือทั่วไปภาษาไทย	๗๕ (๑๒)	๘๕.๗๑ (๖)	๘๗.๕ (๗)	๘๗.๕ (๑๔)	๘๕.๑๔ (๒๓)	๑๐๐ (๑)	๗๐.๘๓ (๑๗)	๑๐๐ (๓)	๑๐๐ (๘)	๑๐๐ (๗)	
๒. หนังสือทั่วไปภาษาต่างประเทศ	๗๕ (๑๒)	๘๕.๗๑ (๖)	๘๗.๕ (๗)	๘๗.๕ (๑๔)	๘๕.๑๔ (๒๓)	๑๐๐ (๑)	๗๐.๘๓ (๑๗)	๑๐๐ (๓)	๑๐๐ (๘)	๑๐๐ (๗)	
๓. หนังสืออ้างอิงภาษาไทย	๘๗.๕ (๑๔)	๘๕.๗๑ (๖)	๘๗.๕ (๗)	๘๗.๕ (๑๔)	๘๑.๔๘ (๒๒)	๑๐๐ (๑)	๗๐.๘๓ (๑๗)	๑๐๐ (๓)	๑๐๐ (๘)	๑๐๐ (๗)	
๔. หนังสืออ้างอิงภาษาต่างประเทศ	๘๗.๕ (๑๔)	๘๕.๗๑ (๖)	๘๗.๕ (๗)	๘๗.๕ (๑๔)	๘๑.๔๘ (๒๒)	๑๐๐ (๑)	๗๐.๘๓ (๑๗)	๑๐๐ (๓)	๑๐๐ (๘)	๑๐๐ (๗)	
๕. นวนิยายและเรื่องสั้น	๖.๒๕ (๑)	๘๕.๗๑ (๖)	๗๗.๕ (๓)	๕๖.๒๕ (๔)	๗๐.๓๗ (๑๔)	๐	๕๐ (๑๒)	๓๓.๓๓ (๑)	๗๕ (๖)	๑๐๐ (๗)	
๖. หนังสือเด็ก	๖.๒๕ (๑)	๗๑.๔๓ (๕)	๕๐ (๔)	๕๖.๒๕ (๔)	๕๙.๒๖ (๑๖)	๐	๕๐ (๑๒)	๓๓.๓๓ (๑)	๘๗.๕ (๗)	๑๐๐ (๗)	
๗. สิ่งพิมพ์รัฐบาล	๗๗.๕ (๖)	๕๗.๑๔ (๔)	๗๕ (๖)	๗๕ (๑๒)	๕๘.๑๕ (๑๓)	๐	๕๐ (๑๒)	๓๓.๓๓ (๑)	๗๕ (๖)	๑๐๐ (๗)	

ตารางที่ ๒๓ ความคิดเห็นของบรรณารักษ์ในห้องสมุดมหาวิทยาลัยของประเทศไทยเกี่ยวกับทรัพยากรที่ห้องสมุดควรสำรวจ (ต่อ)

ทรัพยากรที่ ควรสำรวจ	ห้องสมุดของ มหาวิทยาลัย	เกษตร ศาสตร์	ขอนแก่น	จุฬา ลงกรณ์	เชียงใหม่	ธรรม ศาสตร์	มหิดล	ราม คำแหง	ศิลปากร	ศรีนครินทร์ วิโรฒ	สงขลา นครินทร์
๘. สิ่งพิมพ์พิเศษ		๖.๒๕ (๑)	๒๘.๕๗ (๒)	๖๒.๕ (๕)	๕๖.๒๕ (๔)	๒๕.๙๓ (๗)	๐	๒๕.๑๗ (๗)	๐	๐	๑๐๐ (๗)
๙. วารสาร		๗๕ (๑๒)	๗๑.๔๓ (๕)	๖๒.๕ (๕)	๘๑.๒๕ (๑๓)	๕๑.๘๕ (๑๔)	๑๐๐ (๑)	๕๘.๓๓ (๑๔)	๑๐๐ (๓)	๖๒.๕ (๕)	๑๐๐ (๗)
๑๐. หนังสือพิมพ์		๖.๒๕ (๑)	๑๔.๒๘ (๑)	๐	๓๗.๕ (๖)	๒๒.๒๒ (๖)	๐	๑๖.๖๗ (๔)	๐	๑๒.๕ (๑)	๑๐๐ (๗)
๑๑. จุลสารและกฤตภาค		๖.๒๕ (๑)	๔๒.๘๖ (๓)	๐	๔๓.๗๕ (๗)	๒๒.๒๒ (๖)	๐	๔๑.๖๗ (๑๐)	๐	๑๒.๕ (๑)	๑๐๐ (๗)
๑๒. อื่น ๆ		๐	๐	๒๕ (๒)	๑๒.๕ (๒)	๑๑.๑๑ (๓)	๐	๐	๐	๒๕ (๒)	๑๐๐ (๗)
จำนวนทรัพยากรที่ห้องสมุดแต่ละแห่ง ต้องการสำรวจ		๑๑	๑๑	๑๐	๑๒	๑๒	๔	๑๑	๔	๑๑	๑๒

หมายเหตุ

ร้อยละคิดตามจำนวนบรรณารักษ์ที่ตอบในแบบสอบถามของแต่ละแห่ง

- ๐ ไม่มีความคิดเห็นในเรื่องนี้

ตารางที่ ๒๓

จากตารางแสดงให้เห็นว่า ความคิดเห็นของบรรณารักษ์เกี่ยวกับทรัพยากรที่ห้องสมุดควรสำรวจมีดังนี้ ห้องสมุดส่วนใหญ่ ๔ แห่ง ได้แก่ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง และสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความคิดเห็นว่า ห้องสมุดควรสำรวจทรัพยากร ๑๑ ประเภท ซึ่งมีรายละเอียดแตกต่างกัน ห้องสมุด ๓ แห่ง ได้แก่ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีความคิดเห็นว่า ห้องสมุดควรสำรวจทรัพยากรทุกประเภท ได้แก่ หนังสือทั่วไปภาษาไทย หนังสือทั่วไปภาษาต่างประเทศ หนังสืออ้างอิงภาษาไทย หนังสืออ้างอิงภาษาต่างประเทศ นวนิยายและเรื่องสั้น หนังสือเด็ก สิ่งพิมพ์รัฐบาล สิ่งพิมพ์พิเศษ วารสาร หนังสือพิมพ์ จุลสาร และกฤตภาค และวัสดุที่ไม่ตีพิมพ์ หรือโสตทัศนวัสดุ นอกจากนี้มีห้องสมุดบางแห่งที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันดังนี้ หอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความต้องการสำรวจทรัพยากร ๑๐ ประเภท กองห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล มีความต้องการสำรวจทรัพยากร ๔ ประเภท และแผนกห้องสมุด มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความต้องการสำรวจทรัพยากร ๔ ประเภท

ทั้งนี้อาจแจกแจงความคิดเห็นของบรรณารักษ์ในแต่ละห้องสมุด โดยคิดเป็นร้อยละของจำนวนบรรณารักษ์ที่ตอบแบบสอบถามในห้องสมุดของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง ดังนี้

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สำนักหอสมุดมีความต้องการสำรวจหนังสืออ้างอิงทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๕ รองลงมา ได้แก่ หนังสือทั่วไปภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ วารสาร คิดเป็นร้อยละ ๗๕ และต้องการสำรวจนวนิยายและเรื่องสั้น หนังสือเด็ก สิ่งพิมพ์พิเศษ จุลสารและกฤตภาคเป็นอันดับท้ายสุด คิดเป็นร้อยละ ๖.๒๕

มหาวิทยาลัยขอนแก่น เสนอให้มีการสำรวจหนังสือทั่วไป หนังสืออ้างอิงทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ และนวนิยาย เรื่องสั้น มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๗๑ รองลงมาเสนอให้สำรวจหนังสือเด็ก วารสาร คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๔๓ อันดับสุดท้าย คือ หนังสือพิมพ์ ซึ่งมี

บรรณารักษ์สนับสนุนร้อยละ ๑๔.๒๔

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บรรณารักษ์หอสมุดกลางมีความคิดเห็นให้สำรวจหนังสือทั่วไป หรือหนังสืออ้างอิงทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ ๘๗.๕ และต้องการสำรวจสิ่งพิมพ์รัฐบาลเป็นลำดับถัดมา คิดเป็นร้อยละ ๗๕ และบรรณารักษ์ส่วนหนึ่ง เสนอให้สำรวจวัสดุที่ไม่ใช่สิ่งพิมพ์เป็นอันดับสุดท้าย คิดเป็นร้อยละ ๒๕

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ หนังสือทั่วไป หนังสืออ้างอิงทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เป็นความต้องการแรกสุดของบรรณารักษ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๕ รองลงมาคือ ต้องการสำรวจวารสาร คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๒๕ และอันดับสุดท้ายต้องการสำรวจวัสดุที่ไม่ตีพิมพ์ หรือโสตทัศนวัสดุ คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๕

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ บรรณารักษ์ต้องการสำรวจหนังสือทั่วไปทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๘๖ รองลงมาเสนอให้สำรวจหนังสืออ้างอิงทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๖๑ อันดับสุดท้าย บรรณารักษ์มีความคิดเห็นให้สำรวจวัสดุไม่ตีพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๑๑

มหาวิทยาลัยมหิดล บรรณารักษ์ทั้งหมดเสนอให้สำรวจเฉพาะหนังสือทั่วไป หนังสืออ้างอิงทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ และวารสาร

มหาวิทยาลัยรามคำแหง บรรณารักษ์เสนอให้สำรวจหนังสือทั่วไป หนังสืออ้างอิงทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๘๓ ความต้องการอันดับต่อมา คือ การสำรวจวารสาร คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๓๓ และบรรณารักษ์ต้องการสำรวจหนังสือพิมพ์น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๖๗

มหาวิทยาลัยศิลปากร บรรณารักษ์ทั้งหมดเสนอให้สำรวจหนังสือทั่วไป หนังสืออ้างอิงทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ และวารสาร เป็นอันดับแรกสุด รองลงมา เสนอให้สำรวจนวนิยาย เรื่องสั้น หนังสือเด็ก และสิ่งพิมพ์รัฐบาล คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๓๓ ในแต่ละประเภท

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บรรณารักษ์ทุกคนต้องการสำรวจหนังสือทั่วไป หนังสืออ้างอิงทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เป็นจำนวนมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ หนังสือเด็ก คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๕ และเลือกสำรวจจุลสารและกฤตภาค หนังสือพิมพ์ เป็น อันดับท้ายสุด คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๕

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นห้องสมุดที่ไม่มีการดำเนินงานสำรวจหนังสือมาก่อน ดังนั้นความต้องการของบรรณารักษ์ในการสำรวจหนังสือจึงมีทุกประเภท ได้แก่ หนังสือทั่วไป ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ หนังสืออ้างอิงทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ นวนิยาย และเรื่องสั้น หนังสือเด็ก สิ่งพิมพ์รัฐบาล สิ่งพิมพ์พิเศษ วารสาร หนังสือพิมพ์ จุลสารและกฤตภาค และวัสดุไม่ตีพิมพ์

ตารางที่ ๒๔-๒๕ แสดงปัญหาในการดำเนินงานสำรวจหนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัย

- หมายเหตุ x มีปัญหา
 o ไม่มีปัญหา

ตารางที่ ๒๔ ปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากร

ปัญหา	หอสมุดของมหาวิทยาลัย	เกษตรศาสตร์	ขอนแก่น	จุฬาลงกรณ์	เชียงใหม่	ธรรมศาสตร์	มทิดล	รามคำแหง	ศิลปากร	ศรีนครินทรวิโรฒ
ทรัพยากรถูกแยกเก็บในที่ต่าง ๆ ทำให้ต้องทำงานซ้ำซ้อนหลายครั้ง		x	o	x	x	x	o	x	o	o
ทรัพยากรอยู่ผิดตำแหน่ง		x	o	x	o	o	o	x	o	o
ทรัพยากรมีจำนวนมาก สำรวจไม่ทั่วถึง		x	o	o	o	x	o	x	o	x
การเรียกคืนทรัพยากรไม่ได้รับความร่วมมือ		o	x	x	o	x	o	x	o	x
ทรัพยากรที่เป็นภาษาไทยมีขนาดบาง ไม่มีการเขียนสัน ยากแก่การสำรวจ		o	o	o	x	o	o	o	o	o
ทรัพยากรสูญหายเป็นจำนวนมาก		o	o	o	o	o	o	x	o	o

ตารางที่ ๒๕ ปัญหาเกี่ยวกับการเรียกคืนทรัพยากรจากผู้ใช้ห้องสมุด

ปัญหา	ห้องสมุดของมหาวิทยาลัย								
	เกษตรศาสตร์	ขอนแก่น	จุฬาลงกรณ์	เชียงใหม่	ธรรมศาสตร์	มทิดล	รามคำแหง	ศิลปากร	ศรีนครินทรวิโรฒ
ผู้ใช้ห้องสมุดคืนทรัพยากรช้ากว่ากำหนด	○	×	×	○	×	×	×	×	×
ผู้ใช้ห้องสมุดคืนทรัพยากรไม่ครบ	○	×	×	○	×	×	×	×	×
ห้องสมุดไม่ได้รับความร่วมมือจากคณาจารย์ในสถาบัน	○	○	×	○	×	×	×	×	×
บุคลากรในห้องสมุดยืมแล้วไม่คืนและทวงไต่ยาก	○	○	○	○	×	○	×	○	○

ตารางที่ ๒๖ ปัญหาเกี่ยวกับบุคลากร

ปัญหา	ห้องสมุดของมหาวิทยาลัย								
	เกษตรศาสตร์	ขอนแก่น	จุฬาลงกรณ์	เชียงใหม่	ธรรมศาสตร์	มทิดล	รามคำแหง	ศิลปากร	ศรีนครินทรวิโรฒ
มีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอ	×	×	×	×	×	×	×	×	×
ไม่เข้าใจงานดีพอ	×	○	×	×	×	○	○	×	○
มีงานประจำรับผิดชอบมาก	○	○	○	×	○	○	×	○	×
ไม่มีผู้รับผิดชอบงานโดยตรง	×	○	×	×	○	○	×	○	○
มีประสบการณ์ด้านนี้น้อยทำให้ควบคุมงานไม่ดีเท่าที่ควร	○	○	○	○	×	○	○	○	○
ผู้สำรวจไม่ใช่บุคลากรทั้งหมดของห้องสมุด	○	×	×	○	○	×	○	×	×

ตารางที่ ๒๗ ปัญหาเกี่ยวกับความถี่และระยะเวลาในการสำรวจหนังสือ

ปัญหา	ห้องสมุดของ มหาวิทยาลัย	เกษตรศาสตร์	ขอนแก่น	จุฬาลงกรณ์	เชียงใหม่	ธรรมศาสตร์	มทิดล	รามคำแหง	ศิลปากร	ศรีนครินทรวิโรฒ
ห้องสมุดไม่มีนโยบายแน่นอน	X	o	X	o	X	o	o	o	o	o
ห้องสมุดมีนโยบาย แต่ปฏิบัติตามไม่ได้	o	X	o	o	o	X	o	o	o	o
เวลาสำรวจมีน้อย ไม่เพียงพอ	X	o	X	o	o	o	X	X	o	o
งานไม่ต่อเนื่องเมื่อสำรวจเฉพาะ เสาร์-อาทิตย์	o	o	o	X	o	o	o	o	o	o
สถาบันเปิดการศึกษาตลอดเวลา	o	o	o	o	X	o	o	o	o	X

ตารางที่ ๒๘ ปัญหาเกี่ยวกับการเปิด-ปิดห้องสมุด

ปัญหา	หอสมุดของมหาวิทยาลัย	เกษตรศาสตร์	ขอนแก่น	จุฬาลงกรณ์	เชียงใหม่	ธรรมศาสตร์	มหิดล	รามคำแหง	ศิลปากร	ศรีนครินทรวิโรฒ
ห้องสมุดต้องเปิดบริการตลอดเวลา	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
การเปิดบริการทำให้ทรัพยากรกระจุกกระจาย	o	o	o	x	o	x	o	o	o	o
ห้องสมุดมีระยะเวลาปิดน้อยไม่เพียงพอ	x	o	o	o	x	o	x	o	o	o
ผู้ใช้ห้องสมุดต้องการใช้ห้องสมุดตลอดเวลา	o	o	o	o	o	o	o	o	o	x

ตารางที่ ๒๔ ปัญหาเกี่ยวกับวิธีสำรวจและการดำเนินงานสำรวจหนังสือ

ปัญหา ห้องสมุดของ มหาวิทยาลัย	เกษตรศาสตร์	ขอนแก่น	จุฬาลงกรณ์	เชียงใหม่	ธรรมศาสตร์	มหิดล	รามคำแหง	ศิลปากร	ศรีนครินทรวิโรฒ
ไม่เป็นนโยบายที่แน่นอน	x	o	o	o	x	x	o	o	o
ไม่มีคู่มือการสำรวจทรัพยากร	x	o	o	o	o	o	x	x	x
มีคู่มือแต่ไม่ละเอียดชัดเจน	o	o	o	x	o	o	o	o	o
บัตรแจ้งหมู่หนังสือมีชุดเดียว ไม่สะดวก	o	o	x	o	o	o	x	o	o
เลขเรียกหนังสือในหนังสือกับบัตรแจ้งหมู่ฯ แตกต่างกันต้องเสียเวลาตรวจสอบ	x	x	x	x	x	o	x	x	x
การมอบหมายงานไม่เหมาะสมทำให้การ ดำเนินงานล่าช้า	o	o	o	o	o	o	o	x	o

ตารางที่ ๒๔-๒๕

ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อปัญหาในการดำเนินงานสำรวจหนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัย โดยแยกกล่าวถึงปัญหาแต่ละด้าน ดังนี้

๑. ปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรที่จะสำรวจ ดังรายละเอียดในตารางที่ ๒๔

- ๑.๑ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บรรณารักษ์มีความเห็นว่า ทรัพยากรห้องสมุดได้รับการจัดเก็บในที่ต่าง ๆ ทำให้ต้องสำรวจซ้ำซ้อนหลายครั้ง และห้องสมุดมีทรัพยากรเป็นจำนวนมาก ทำให้สำรวจไม่ทั่วถึง ปัญหาอื่น ๆ ได้แก่ การที่ทรัพยากรอยู่ผิดตำแหน่งบนชั้นหนังสือ
- ๑.๒ มหาวิทยาลัยขอนแก่น บรรณารักษ์ประสบปัญหาจากการไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ใช้ห้องสมุดในการเรียกคืนทรัพยากรเพื่อดำเนินงานสำรวจ
- ๑.๓ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บรรณารักษ์มีความเห็นว่า การแยกเก็บทรัพยากรในที่ต่าง ๆ กัน เป็นปัญหาทำให้ต้องดำเนินการสำรวจซ้ำซ้อน ปัญหาอีกประการหนึ่ง ได้แก่ การที่ทรัพยากรอยู่ผิดตำแหน่งบนชั้นหนังสือ
- ๑.๔ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ บรรณารักษ์มีความเห็นว่า บรรณารักษ์ต้องเสียเวลาในการติดตามสำรวจทรัพยากรซึ่งถูกแยกเก็บในที่ต่าง ๆ
- ๑.๕ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ บรรณารักษ์มีความเห็นว่า การแยกเก็บทรัพยากรในที่ต่าง ๆ กันทำให้ต้องสำรวจหนังสือซ้ำซ้อนหลายครั้ง รองลงมา ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรที่เป็นภาษาไทยซึ่งมีขนาดบาง ไม่มีการเขียนล้นหนังสือ ทำให้ยากแก่การสำรวจ
- ๑.๖ มหาวิทยาลัยมหิดล บรรณารักษ์มีความคิดเห็นเพียงว่า ห้องสมุดมีทรัพยากรเป็นจำนวนมาก ทำให้การสำรวจทำได้ไม่ทั่วถึง
- ๑.๗ มหาวิทยาลัยรามคำแหง บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า ทรัพยากรของห้องสมุดถูกแยกเก็บในที่ต่าง ๆ กันทำให้ต้องสำรวจซ้ำซ้อนหลายครั้ง และทรัพยากรมักอยู่ผิดตำแหน่งบนชั้นหนังสือ ปัญหารองลงมา ได้แก่ ทรัพยากรมีจำนวนมาก ทำให้สำรวจไม่ทั่วถึง ปัญหาอื่น ๆ ได้แก่ การสูญหายของทรัพยากรเป็นจำนวนมาก

๑.๘ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า ห้องสมุด
ประสบปัญหาเกี่ยวกับจำนวนทรัพยากรซึ่งมีจำนวนมากทำให้สำรวจได้ไม่ทั่วถึง

๒. ปัญหาเกี่ยวกับการเรียกคืนทรัพยากรจากผู้ใช้ห้องสมุด ดังรายละเอียดในตาราง
ที่ ๒๔

๒.๑ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บรรณารักษ์ไม่ประสบกับปัญหาด้านนี้ เนื่องจาก
ทรัพยากรที่สำรวจเป็นหนังสือซึ่งไม่อนุญาตให้ยืมออกนอกห้องสมุด

๒.๒ มหาวิทยาลัยขอนแก่น บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า ผู้ใช้ห้องสมุดคืน
ทรัพยากรช้ากว่ากำหนดและคืนไม่ครบทุกเล่ม

๒.๓ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บรรณารักษ์มีความเห็นว่า ผู้ใช้ห้องสมุดคืนทรัพยากร
ช้ากว่ากำหนด คืนทรัพยากรไม่ครบ และห้องสมุดไม่ได้รับความร่วมมือจากคณาจารย์ในสถาบัน

๒.๔ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า ผู้ใช้ห้องสมุดคืน
ทรัพยากรไม่ตรงตามกำหนด และคืนไม่ครบ นอกจากนี้ยังมีความคิดเห็นอีกว่า บรรณารักษ์และ
เจ้าหน้าที่ภายในห้องสมุดยืมหนังสือแล้วมักไม่คืน การทวงถามก็ทำได้ยาก และคณาจารย์ใน
มหาวิทยาลัยให้ความร่วมมือน้อย

๒.๕ มหาวิทยาลัยมหิดล บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า ผู้ใช้ห้องสมุดคืนทรัพยากร
ช้ากว่ากำหนดและคืนไม่ครบทุกเล่ม รวมทั้งคณาจารย์ต่าง ๆ ให้ความร่วมมือน้อย

๒.๖ มหาวิทยาลัยรามคำแหง บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า ผู้ใช้ห้องสมุดคืน
ทรัพยากรช้ากว่ากำหนด คืนไม่ครบ คณาจารย์ให้ความร่วมมือน้อย และการทวงคืนทรัพยากร
จากผู้ใช้ห้องสมุดที่เป็นบุคลากรในห้องสมุดทำได้ยากกว่าผู้ใช้ห้องสมุดอื่น ๆ

๒.๗ มหาวิทยาลัยศิลปากร บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า ผู้ใช้ห้องสมุดไม่คืน
ทรัพยากรตามกำหนด คืนทรัพยากรไม่ครบ และห้องสมุดไม่ได้รับความร่วมมือจากคณาจารย์
มากเท่าที่ควร

๒.๘ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า ผู้ใช้ห้องสมุด
คืนทรัพยากรช้ากว่ากำหนด คืนทรัพยากรไม่ครบทุกเล่ม และความร่วมมือจากคณาจารย์มีน้อย

๓. ปัญหาเกี่ยวกับบุคลากร ดังรายละเอียดในตารางที่ ๒๖

๓.๑ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า งานสำรวจหนังสือของห้องสมุดไม่มีผู้รับผิดชอบงานโดยตรง และผู้สำรวจหนังสือมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอ นอกจากนี้ผู้สำรวจยังไม่เข้าใจงานดีพอ

๓.๒ มหาวิทยาลัยขอนแก่น บรรณารักษ์มีความเห็นว่า ผู้สำรวจหนังสือมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอและผู้สำรวจเป็นบุคลากรจำนวนหนึ่งในห้องสมุด ไม่ใช่บุคลากรทั้งหมดในห้องสมุด

๓.๓ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า ผู้สำรวจหนังสือของห้องสมุดมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอ ไม่เข้าใจงานสำรวจหนังสือดีพอ และไม่มีผู้รับผิดชอบงานสำรวจหนังสือโดยตรง

๓.๔ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า งานสำรวจหนังสือของห้องสมุดไม่มีผู้รับผิดชอบงานโดยตรง และผู้สำรวจมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอ และมีงานประจำรับผิดชอบมาก ทำให้ปฏิบัติงานได้ไม่เต็มที่ นอกจากนี้บรรณารักษ์มีปัญหากว่าผู้สำรวจหนังสือไม่เข้าใจงานสำรวจดีพอ

๓.๕ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า การที่ห้องสมุดไม่ได้สำรวจหนังสือมาเป็นเวลา ๑๐ ปีแล้ว ทำให้บรรณารักษ์มีประสบการณ์ในงานนี้น้อย ทำให้ไม่สามารถควบคุมงานได้ดีเท่าที่ควร ปัญหาอื่น ๆ ได้แก่ ผู้สำรวจมีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอและไม่เข้าใจงานสำรวจเท่าใดนัก

๓.๖ มหาวิทยาลัยมหิดล บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า ปัญหาหลักของห้องสมุดคือ จำนวนผู้สำรวจมีน้อยไม่เพียงพอ ผู้สำรวจไม่ใช่บุคลากรทั้งหมดภายในห้องสมุด

๓.๗ มหาวิทยาลัยรามคำแหง บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า ผู้สำรวจมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอ และมีงานประจำรับผิดชอบมาก ตลอดจนไม่มีผู้รับผิดชอบงานสำรวจนี้โดยตรง

๓.๘ มหาวิทยาลัยศิลปากร บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า ห้องสมุดมีปัญหาที่ผู้สำรวจมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอ และไม่เข้าใจงานสำรวจดีพอ นอกจากนี้ผู้สำรวจเป็นเพียงส่วนหนึ่งของบุคลากรทั้งหมดภายในห้องสมุด

๓.๕ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า ผู้สำรวจมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอ และมีงานประจำรับผิดชอบมาก ตลอดจนผู้สำรวจไม่ใช่บุคลากรทั้งหมดในห้องสมุด

๔. ปัญหาเกี่ยวกับความถี่และระยะเวลาในการสำรวจหนังสือ ดังรายละเอียดในตารางที่ ๒๗

๔.๑ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า ห้องสมุดไม่มีนโยบายแน่นอนเกี่ยวกับความถี่ และระยะเวลาในการสำรวจหนังสือ และเมื่อสำรวจก็กำหนดระยะเวลาน้อยไม่เพียงพอกับการดำเนินงาน

๔.๒ มหาวิทยาลัยขอนแก่น บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า ห้องสมุดมีนโยบายในการดำเนินงานสำรวจหนังสือ แต่ก็มีอุปสรรคบางประการทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามนโยบายได้ทั้งหมด

๔.๓ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า ห้องสมุดไม่มีนโยบายแน่นอนในการสำรวจหนังสือ นอกจากนี้เวลาที่ใช้ในการสำรวจมีน้อยไม่เพียงพอ

๔.๔ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ บรรณารักษ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระยะเวลาสำรวจหนังสือว่า การสำรวจเฉพาะวันเสาร์และวันอาทิตย์ทำให้งานสำรวจไม่ต่อเนื่อง และการเปิดบริการในวันธรรมดาอาจทำให้ทรัพยากรบนชั้นหนังสือถูกเคลื่อนย้าย และอาจจะต้องจัดเรียงทรัพยากรซ้ำอีกครั้งเมื่อจะสำรวจต่อ

๔.๕ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า การที่สถาบันเปิดการศึกษาตลอดเวลา ทำให้ห้องสมุดไม่สามารถกำหนดระยะเวลาดำเนินงานสำรวจหนังสือได้อย่างเต็มที่ และห้องสมุดไม่มีนโยบายในเรื่องนี้อย่างแน่นอน

๔.๖ มหาวิทยาลัยมหิดล บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า ห้องสมุดไม่สามารถดำเนินงานสำรวจหนังสือได้ตามนโยบายซึ่งระบุให้มีการสำรวจหนังสือเป็นประจำทุกปี เนื่องจากมีอุปสรรคบางประการ

๔.๗ มหาวิทยาลัยรามคำแหง บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า ระยะเวลาในการดำเนินงานสำรวจหนังสือมีน้อยไม่เพียงพอ

๔.๘ มหาวิทยาลัยศิลปากร บรรณารักษ์มีความคิดเห็น เช่นเดียวกับบรรณารักษ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง คือ เห็นว่าระยะเวลาดำเนินงานสำรวจมีน้อย ไม่เพียงพอ ทำให้ไม่สามารถสำรวจได้อย่างเต็มที่

๔.๙ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า การที่สถาบัน เปิดการศึกษาตลอดเวลา ทำให้ห้องสมุดไม่สามารถกำหนดความถี่และระยะเวลาสำรวจหนังสือ ล่วงหน้าได้ ซึ่งทำให้บรรณารักษ์ไม่สามารถเตรียมงานล่วงหน้าได้

๕. ปัญหาเกี่ยวกับการเปิด-ปิดห้องสมุด ดังรายละเอียดในตารางที่ ๒๔

๕.๑ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า ห้องสมุดต้อง เปิดตลอดเวลา ทำให้ไม่สะดวกต่อการดำเนินงานสำรวจหนังสือ และห้องสมุดมีระยะปิดบริการ น้อยมาก ไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน

๕.๒ มหาวิทยาลัยขอนแก่น บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า ห้องสมุดต้อง เปิด บริการตลอดเวลา ไม่สามารถดำเนินงานสำรวจหนังสือได้อย่างเต็มที่

๕.๓ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า ห้องสมุดไม่สามารถ ปิดบริการได้ ต้องเปิดบริการตลอดเวลา ทำให้การดำเนินงานสำรวจต้องล่าช้า บรรณารักษ์ ต้องปฏิบัติทั้งงานประจำและงานสำรวจหนังสือ การตรวจสอบข้อมูลต่าง ๆ ไม่สะดวกเท่าที่ควร

๕.๔ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า ห้องสมุดต้อง เปิด บริการตลอดเวลา ทำให้ไม่สามารถดำเนินงานสำรวจหนังสือได้ ห้องสมุดจึงต้องแก้ปัญหาด้วยการสำรวจในวันหยุดราชการ และเปิดบริการในวันธรรมดา ซึ่งก็มีผลทำให้ทรัพยากรที่จัดเรียง บนชั้นหนังสืออย่างถูกต้องต้องกระจายกระจัดกระจาย และบรรณารักษ์ต้องสิ้นเปลืองเวลาในการนำ ทรัพยากรขึ้นชั้นหนังสืออีก

๕.๕ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า การเปิดบริการ ตลอดเวลาของห้องสมุดเป็นปัญหาสำคัญเท่า ๆ กับการที่ห้องสมุดสามารถปิดบริการได้ในระยะเวลาสั้น ๆ ซึ่งไม่เพียงพอแก่การดำเนินงานสำรวจหนังสือ

๕.๖ มหาวิทยาลัยมหิดล บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า ห้องสมุดมีปัญหาที่ต้อง เปิดบริการตลอดเวลาและการเปิดบริการนี้มีผลต่อ เนื่องทำให้ทรัพยากรบนชั้นหนังสือกระจัดกระจาย

ตามที่ต่าง ๆ ทำให้ยากแก่การสำรวจและทำให้การดำเนินงานต้องล่าช้า

๕.๗ มหาวิทยาลัยรามคำแหง บรรณารักษ์มีความเห็นว่า ห้องสมุดต้องเปิดบริการตลอดเวลา ทำให้ไม่สามารถกำหนดระยะเวลาสำรวจหนังสือที่แน่นอนได้ ห้องสมุดต้องอาศัยจังหวะเวลาที่เหมาะสมซึ่งห้องสมุดอาจขอปิดบริการได้ แต่ระยะเวลาดังกล่าวมักเป็นระยะเวลาสั้น ๆ ซึ่งสามารถสำรวจหนังสือได้เพียงจำนวนหนึ่งเท่านั้น

๕.๘ มหาวิทยาลัยศิลปากร บรรณารักษ์มีความเห็นว่า การที่ห้องสมุดเปิดบริการตลอดเวลา เป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้ไม่สามารถสำรวจหนังสือได้อย่างเต็มที่ ผู้สำรวจต้องปฏิบัติงานประจำควบคู่ไปด้วย

๕.๙ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า ผู้ใช้ห้องสมุดต้องการใช้ห้องสมุดตลอดเวลา ทำให้ห้องสมุดไม่สามารถปิดบริการได้ ต้องเปิดบริการตลอดเวลาเช่นกัน การทำเนิงานสำรวจจึงไม่สะดวกและประสพผลเท่าที่ควร

๖. ปัญหาเกี่ยวกับวิธีสำรวจและการดำเนินงานสำรวจหนังสือ ดังรายละเอียดในตารางที่ ๒๔

๖.๑ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า ห้องสมุดไม่มีนโยบายแน่นอนเกี่ยวกับวิธีสำรวจหนังสือและการดำเนินงานสำรวจหนังสือ และห้องสมุดไม่มีคู่มือการสำรวจหนังสือ และเลขเรียกหนังสือในหนังสือกับบัตรแจ้งหมู่หนังสือแตกต่างกันทำให้เสียเวลาในการตรวจสอบ

๖.๒ มหาวิทยาลัยขอนแก่น บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า ปัญหาในการดำเนินงานสำรวจหนังสือ คือ การที่ต้องเสียเวลาตรวจสอบความถูกต้องของเลขเรียกหนังสือในหนังสือและบัตรแจ้งหมู่หนังสือ

๖.๓ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า การที่ห้องสมุดมีบัตรแจ้งหมู่หนังสือเพียงหนึ่งชุด และจัดเก็บทรัพยากรในที่ต่าง ๆ กัน ทำให้ต้องทำงานซ้ำซ้อนในการตรวจสอบบัตรแจ้งหมู่หนังสือกับทรัพยากร ในบางครั้งบรรณารักษ์ต้องใช้เวลาตรวจสอบความถูกต้อง เมื่อพบความแตกต่างของเลขเรียกหนังสือในหนังสือกับบัตรแจ้งหมู่หนังสือ

๖.๔ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า การดำเนินงานสำรวจหนังสือล่าช้า เนื่องจากเลขเรียกหนังสือในบัตรแจ้งหมู่หนังสือกับหนังสือบางเล่มแตกต่างกัน บรรณารักษ์ต้องเสียเวลาตรวจสอบและแก้ไขให้ถูกต้อง ปัญหาอีกประการหนึ่งคือ บรรณารักษ์เห็นว่า คู่มือการสำรวจหนังสือของห้องสมุดมีเนื้อหาไม่ละเอียดและชัดเจนเท่าที่ควร

๖.๕ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า ปัญหาในการสำรวจหนังสือคือ ห้องสมุดไม่มีนโยบายเกี่ยวกับวิธีสำรวจและการทำงานสำรวจที่แน่นอน นอกจากนี้ทรัพยากรห้องสมุดยังมีปัญหาด้านงานเทคนิค คือ ความแตกต่างของเลขเรียกหนังสือในบัตรแจ้งหมู่หนังสือกับหนังสือ

๖.๖ มหาวิทยาลัยมหิดล บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า การที่ห้องสมุดไม่มีนโยบายในการดำเนินงานสำรวจหนังสือที่แน่นอนนั้น เป็นปัญหาสำคัญที่ควรแก้ไข

๖.๗ มหาวิทยาลัยรามคำแหง บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า ปัญหาสำคัญในการดำเนินงานสำรวจหนังสือ คือ การมีบัตรแจ้งหมู่หนังสือเพียงหนึ่งชุด ในขณะที่ทรัพยากรทั้งหมดของเลขเรียกหนังสือในหนังสือซึ่งแตกต่างกับเลขเรียกหนังสือในบัตรแจ้งหมู่หนังสือ ปัญหาต่อมา คือ การไม่มีคู่มือการสำรวจหนังสือ เป็นอุปสรรคทำให้บรรณารักษ์ไม่เข้าใจงานสำรวจอย่างถ่องแท้และทำให้การดำเนินงานล่าช้าเพราะต้องสอบถามข้อสงสัยที่พบระหว่างการสำรวจจากหัวหน้างานสำรวจหนังสือบ่อยครั้ง

๖.๘ มหาวิทยาลัยศิลปากร บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า การไม่มีคู่มือการสำรวจหนังสือ และการสำรวจพบข้อแตกต่างของเลขเรียกหนังสือในหนังสือและบัตรแจ้งหมู่หนังสือ เป็นปัญหาสำคัญในการดำเนินงานสำรวจหนังสือ เช่นเดียวกับการแบ่งงานสำรวจที่ไม่เหมาะสม ซึ่งทำให้การดำเนินงานล่าช้า

๖.๙ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า ปัญหาในการดำเนินงานสำรวจหนังสือมีสาเหตุจากการไม่มีคู่มือสำรวจทรัพยากรและการที่เลขเรียกหนังสือในหนังสือกับบัตรแจ้งหมู่หนังสือแตกต่างกัน ทำให้การดำเนินงานสำรวจหนังสือไม่สะดวกและรวดเร็วเท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะ

บรรณารักษ์ผู้สำรวจหนังสือได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานสำรวจหนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัย ซึ่งพอสรุปได้เป็น ๖ หัวข้อ ดังนี้

๑. ทรัพยากรของห้องสมุด

๑.๑ ห้องสมุดควรสำรวจทรัพยากรทุกประเภทในห้องสมุด

๑.๒ ในกรณีที่ห้องสมุดมีทรัพยากรเป็นจำนวนมาก และไม่สามารถสำรวจได้ทั้งหมด ห้องสมุดอาจเลือกสำรวจทรัพยากรครั้งละประเภท เช่น หนังสืออ้างอิง เป็นต้น

๑.๓ ก่อนดำเนินงานสำรวจ ห้องสมุดควรจัดเตรียมทรัพยากรให้พร้อม โดยการนำทรัพยากรขึ้นชั้นและจัดเรียงบนชั้นหนังสือให้ถูกต้อง

๒. การเรียกคืนทรัพยากรจากผู้ใช้ห้องสมุด

๒.๑ ห้องสมุดควรเรียกคืนทรัพยากรทุกประเภทจากผู้ใช้ห้องสมุดทุกคน

๒.๒ ควรเรียกคืนทรัพยากรล่วงหน้าอย่างน้อย ๒ สัปดาห์ก่อนดำเนินงานสำรวจ

๒.๓ ห้องสมุดควรมีมาตรการที่เคร่งครัดเกี่ยวกับการฝ่าฝืน ห้องสมุดอาจสร้างกฎระเบียบเกี่ยวกับการทวงทรัพยากร การปรับ และดำเนินตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด

๒.๔ ผู้บริหารงานห้องสมุดควรให้ความร่วมมือด้วยการออกระเบียบขอความร่วมมือจากผู้ใช้ห้องสมุด ในการคืนหนังสือให้ห้องสมุด

๒.๕ ห้องสมุดควรประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงความสำคัญของงานสำรวจหนังสือ

๒.๖ ห้องสมุดควรเปิดโอกาสให้ผู้ใช้ห้องสมุดได้คืนทรัพยากรที่ยืมไป แม้ว่าจะได้เริ่มดำเนินงานสำรวจหนังสือแล้ว

๓. บุคลากร

๓.๑ บุคลากรทั้งหมดในห้องสมุดควรร่วมปฏิบัติงานสำรวจหนังสือหาก เป็นไปไม่ได้ ควรเพิ่มจำนวนบุคลากรที่สำรวจให้มากกว่าเดิม

๓.๒ ควรมีการฝึกอบรมและแจกคู่มือในการดำเนินงานสำรวจหนังสืออย่างละเอียด เพื่อให้มีแนวปฏิบัติงาน เป็นแบบเดียวกัน

๓.๓ ห้องสมุดควรมีบรรณารักษ์รับผิดชอบงานสำรวจหนังสือโดยตรง โดยตั้งเป็นตำแหน่งถาวร หรือตำแหน่งเฉพาะกิจ

๓.๔ ในกรณีที่ห้องสมุดมีบุคลากรไม่เพียงพอ ห้องสมุดควรจัดสรรงบประมาณพิเศษ เพื่อจ้างบุคคลภายนอก เข้าช่วยงานสำรวจหนังสือ เช่น นิสิตวิชาเอก หรือวิชาโท บรรณารักษศาสตร์ เป็นต้น

๓.๕ บุคลากรผู้สำรวจควรระมัดระวังและเอาใจใส่ในการดำเนินงานสำรวจให้มากขึ้น เพื่อให้มีข้อผิดพลาดน้อยที่สุด

๓.๖ ผู้บริหารควรสนใจงานสำรวจหนังสือให้มากขึ้น ผลการสำรวจสามารถใช้เป็นเครื่องวัดประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรในห้องสมุดได้

๔. ความถี่และระยะเวลาในการสำรวจหนังสือ

๔.๑ ห้องสมุดควรกำหนดนโยบาย เกี่ยวกับความถี่ในการสำรวจหนังสือที่แน่นอน เพื่อห้องสมุดจะได้เตรียมงานล่วงหน้า ความถี่ในการสำรวจหนังสืออาจเป็นการสำรวจทุกภาคการศึกษา หรือสำรวจเป็นประจำทุกปี หรือทุกสองปี ตามความเหมาะสมของแต่ละห้องสมุด

๔.๒ ห้องสมุดควรเลือกสำรวจในช่วงที่มีผู้ใช้บริการน้อย เช่น สำรวจระหว่างปิดภาคการศึกษา เป็นต้น

๔.๓ ห้องสมุดควรเพิ่มระยะเวลาในการดำเนินงานให้มากขึ้นและให้เพียงพอกับจำนวนทรัพยากรที่จะสำรวจทั้งหมด โดยอาจศึกษา เปรียบเทียบจำนวนทรัพยากรที่จะสำรวจ บุคลากรผู้สำรวจและคำนวณเวลาสำรวจให้เพียงพอ

๔.๔ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยไม่ควรสำรวจหนังสือเป็นประจำทุกปี

๕. การเปิด-ปิดห้องสมุด

๕.๑ ในระหว่างการสำรวจหนังสือ ห้องสมุดควรปิดบริการทั้งหมด เพื่อให้บุคลากรทั้งหมดได้ร่วมสำรวจ และเพื่อความสะดวกในการดำเนินงาน

๕.๒ ในกรณีที่ห้องสมุดไม่สามารถปิดบริการได้ ห้องสมุดอาจเลือกสำรวจ เฉพาะวันเสาร์-อาทิตย์ หรือเลือกปิดบริการเฉพาะแผนกที่กำลังสำรวจ

๕.๓ ห้องสมุดควรเพิ่มเวลาเปิดห้องสมุดให้เพียงพอที่จะสำรวจทรัพยากรที่ต้องการสำรวจทั้งหมด

๕.๔ ห้องสมุดควรมหาวิธีการที่จะไม่ให้กระทบกระเทือนต่อผู้ใช้ห้องสมุด และงานสำรวจหนังสือ หรือให้กระทบกระเทือนน้อยที่สุด

๖. วิธีสำรวจหนังสือและการดำเนินงานสำรวจหนังสือ

๖.๑ ห้องสมุดควรจัดทำหรือตรวจสอบบัตรหนังสือของทรัพยากรที่จะสำรวจให้ครบถ้วนและถูกต้อง และถ้าเป็นไปได้ห้องสมุดควรมีบัตรหนังสือต่างหาก สำหรับทรัพยากรที่จัดเก็บเป็นพิเศษ เช่น สิ่งพิมพ์รัฐบาล เป็นต้น เพื่อความสะดวกในการตรวจสอบข้อมูลและการดำเนินงานสำรวจหนังสือ

๖.๒ ห้องสมุดควรจัดทำคู่มือการสำรวจหนังสือ อธิบายขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ และแจกแก่ผู้สำรวจทุกคน เพื่อใช้เป็นคู่มือประกอบการสำรวจ

๖.๓ ห้องสมุดควรจัดให้มีการประชุมชี้แจงขั้นตอนและรายละเอียดต่าง ๆ ในการสำรวจหนังสือ เพื่อให้ผู้สำรวจทุกคนมีความเข้าใจและปฏิบัติในแนวเดียวกัน และเปิดโอกาสให้ซักถามปัญหาต่าง ๆ ที่ไม่เข้าใจ การประชุมนี้ควรจัดล่วงหน้าอย่างน้อย ๒ สัปดาห์ก่อนดำเนินงาน

๖.๔ ห้องสมุดควรจัดให้มีบรรณารักษ์ หรือคณะกรรมการดำเนินงาน เพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าต่าง ๆ ที่อาจพบระหว่างการสำรวจ

๖.๕ หัวหน้างานสำรวจควรกำหนดหน้าที่และขอบเขตความรับผิดชอบของแต่ละบุคคลไว้อย่างชัดเจน

๖.๖ ผู้บริหารควรกำหนดเป้าหมายและนโยบายในการสำรวจหนังสือที่แน่นอน

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

บรรณารักษ์ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับความสำคัญและความจำเป็นของงานสำรวจหนังสือในห้องสมุดมหาวิทยาลัยของประเทศไทย ซึ่งสรุปได้ดังต่อไปนี้

๑. งานสำรวจหนังสือทำให้ทราบจำนวนทรัพยากรของห้องสมุดที่หายไป และจำนวนทรัพยากรที่มีอยู่ในห้องสมุดอย่างแท้จริง

๒. ทำให้ทราบข้อผิดพลาดทางเทคนิคเกี่ยวกับรายละเอียดต่าง ๆ ในบัตรแจ้งหมู่หนังสือและในหนังสือ บางครั้งข้อมูลบางประการในบัตรแจ้งหมู่หนังสือแตกต่างจากข้อมูลในหนังสือ เช่น เลขเรียกหนังสือต่างกัน เป็นต้น เพื่อจะได้แก้ไขให้ถูกต้องตรงกัน

๓. ทำให้ทราบสภาพหรือลักษณะของทรัพยากรที่อยู่ในห้องสมุดว่า อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ใช้งานได้ หรืออยู่ในสภาพชำรุดที่ต้องการซ่อมแซมหรือจัดหาเล่มใหม่มาทดแทน

๔. งานสำรวจหนังสือมีผลต่องานบริการของห้องสมุดโดยตรง ทำให้งานบริการต่าง ๆ มีประสิทธิภาพและถูกต้องมากยิ่งขึ้น บรรณารักษ์สามารถแก้ไขบัตรรายการให้มีข้อมูลตรงกับทรัพยากรที่มีอยู่ในห้องสมุด และสามารถตอบคำถามเกี่ยวกับการค้นหาทรัพยากรได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

๕. ทำให้มีการปรับปรุงทรัพยากรห้องสมุดให้ทันสมัย การสำรวจหนังสือทำให้ทราบถึงความทันสมัย หรือล้าสมัยของทรัพยากรที่มีอยู่ในห้องสมุด ทำให้มีการจัดหาทรัพยากรในสาขาที่ต้องการหรือขาดแคลน ซึ่งเป็นการปรับปรุงทรัพยากรให้ทันสมัยและเหมาะสมยิ่งขึ้น

๖. ทำให้ทรัพยากรต่าง ๆ ในห้องสมุดได้รับการจัดเรียงบนชั้นหนังสือตามลำดับอย่างถูกต้อง ทำให้การค้นหาทรัพยากรเป็นไปอย่างสะดวกและรวดเร็ว

๗. งานสำรวจหนังสือเป็นการประเมินผลการทำงานอย่างหนึ่งของบรรณารักษ์ และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดในการวิเคราะห์หมวดหมู่หนังสือและการควบคุมทรัพยากรภายในห้องสมุด การหายของทรัพยากรเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นจุดอ่อนในการปฏิบัติงานของบรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุดที่รับผิดชอบงานนี้ ซึ่งจำเป็นต้องหาวิธีป้องกันที่ดีกว่าเดิม

๘. งานสำรวจหนังสือมีส่วนช่วยในการคัดหนังสือออกนอกห้องสมุดทั้งการถอดถอนบัตรรายการและทรัพยากรห้องสมุด โดยอาจปฏิบัติงานพร้อม ๆ กับการสำรวจหนังสือ

๙. งานสำรวจหนังสือทำให้หลักฐานของห้องสมุดสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ทำให้มีการแก้ไขปรับปรุงบัตรแจ้งหมู่หนังสือซึ่งเป็นหลักฐานสำคัญเกี่ยวกับทรัพยากรของห้องสมุดให้ถูกต้องและสมบูรณ์

๑๐. งานสำรวจหนังสือทำให้บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดได้คุ้นเคยกับทรัพยากรในห้องสมุดเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากได้มีการสำรวจทุกปี และทำให้มีความร่วมมือระหว่างแผนกงานต่าง ๆ ในห้องสมุดในการปฏิบัติงานสำรวจหนังสือร่วมกัน

๑๑. ควรมีการสำรวจหนังสือตามระเบียบราชการว่าด้วยงานพัสดุของ
สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๔๘๔ ที่ให้มีการสำรวจพัสดุครุภัณฑ์เป็นประจำทุกปี